

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLT : 20

Yetmiş altıncı İnikat

3.VI.1957 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	3	tal'ın, Suriye hududu boyunca kaçakçılığın önlenmesi maksadiyle memnu muntaka olarak ilân edilen sahaya dair Dahiliye Vekilinden şifahi suali (6/348)	5
2. — Havale edilen kâğıtlar	3		
3. — Yoklama	4		
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyeye mâruzatı	4	2. — Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan'ın, Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesiyle Karabük Köylerini Kalkındırma Derneği arasında akdedilen mukaveleye dair sualine İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun şifahi cevabı (6/363)	5.9
1. — Başvekil Adnan Menderes'in, Pakistan'a seyahati dolayısıyla avdetine kadar Başvekilliğe İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun Vekillik edeceğine dair Riyaseticumhur tezkeresi (3/526)	4		
2. — Sayın mebuslardan bâzılarına izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Riyaseti tezkeresi (3/527)	4	3. — Ankara Mebusu Muhtlis Ete'nin, Küçük Sanatlar Kanunu lâyhasının ne vakit ikmal edilerek Büyük Millet Meclisine sunulacağına dair İktisat ve Ticaret Vekilinden şifahi suali (6/364)	9
3. — Kütahya Mebusu Nihat Haluk Pepeyi'nin 5958 sayılı Kanunun 3 neü maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun teklifinin geriverilmesine dair takriri (2/425, 4/298)	5		
5. — Sualler ve cevaplar	5	4. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, Amasya Belediye Meclisinin feshe-dilmesi ve Burdur Belediye Meclisince seçilen reisin seçiminin tasdik edilmemesi sebeplerine dair Dahiliye Vekilinden şifahi suali (6/365)	9
1. — Şifahi sualler ve cevap	5		
1. — Malatya Mebusu. Mehmet Kar-			

6. — Müzakere edilen maddeler 10
1. — İzmir Mebusu Behzat Bilgin'in, Sanayi Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (2/497) 10:12
2. — Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/283) 12:16,17,17,18,22:25
3. — At yarışları hakkındaki 6132 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası ve Ziraat ve Dahiliye encümenleri mazbataları (1/617) 16:17
4. — Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilat yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâyihası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/498) 17
5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey - İrlanda Birleşik Kırallığı Hükümeti arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Maarif encümenleri mazbataları (1/526) 17:18
6. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri namına hareket eden «Export - İmport Bank of Washington» arasında 20 Mart 1956 tarihinde imzalanan 25 milyon dolârlık kredi An-

- laşması ve ekinin tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/573) 18
7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit Zirai emtia Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Ticaret, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/459) 18
8. — Abdülkadir Hayrettin Özgüven'in, mahkûm olduğu cezanın affı hakkında Adliye Encümeni mazbatası (5/42) 18
9. — Fevzi Boyar'ın mahkûm olduğu cezasının affı hakkında Adliye Encümeni mazbatası (5/43) 18
- B — Tahrirî sualler ve cevapları* 18
1. — Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Orman teknik elemanları arasında ek görevden halen faydalanamayanların mevcud olup olmadığına dair sualine Ziraat Vekili Esat Budakoğlu'nun tahrirî cevabı (7/336) 18:19
2. — Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Elâzığ vilâyetine tahsis edilen çay, kahve ve gaz yağı miktarının artırılmasının mümkün olup olmadığına dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Abdullah Aker'in tahrirî cevabı (7/339) 19
3. — Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan'ın, Gerze felâketzedelerine tevzi olunan nakdî yardıma ve Gerze'nin yeniden kurulması dolayısıyla istimlâk olunan arsalara dair Başvekilden olan sualine Dahiliye Vekili Namık Gedik'in tahrirî cevabı (7/290) 20:21

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Millî Korunma Kanununun bâzı maddelerinin tadili ve bâzı maddelerine de bent ve fıkralar ilâvesi hakkında kanun lâyihasını müzakere etmek üzere muvakkat bir encümen kurulması kabul edildi.

Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın, Suriye hududu boyunca kaçaklığın önlenmesi maksadiyle memnu mıntaka olarak ilân edilen sahaya dair şifahi suali, Dahiliye Vekili;

Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan'ın, Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları müessesesiyle Karabük Köylerini Kalkındırma Derneği arasında akdedilen mukaveleye dair şifahi suali, İşletmeler Vekili hazır bulunmadıklarından, gelecek İnikada bırakıldı.

Türk Ceza Kanununun bâzı maddelerinin tadiline dair Kanun ile,

İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1950 bütçe yılı Hesabı Katî Kanunu kabul olundu.

• Oğuzeli'nin Kefesarı köyü 3 numaralı hanesinde kayıtlı Alioğlu 18 . VIII . 1936 doğumlu Fethi Oğuz'un ölüm cezasının müebbet ağır hapse çevrilmesi hakkındaki Adliye Encümeni mazbatası okundu, üzerinde bir müddet görüşüldükten sonra dikkate alınan takrirle birlikte mazbata Adliye Encümenine iade edildi.

Şarkışla'nın Sızır köyü nüfusunda mukayyet

Bekiroğlu 1333 doğumlu İsmail Güngör'ün, ölüm cezasına çarptırılması,

Trabzon Emniyet kadrosu polis memurlarından Mustafa Savaş'ın mahkûm olduğu cezanın affının reddi hakkındaki Adliye Encümeni mazbataları kabul edildi.

Türkiye ile Bulgaristan arasında imzalanan Zabıtname ile teati edilen mektupların tasdikine,

İstanbul Teknik Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki kanuna ek 6033 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair olan kanunlarla,

Atatürk Üniversitesi Kanunu ve

Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanunla 6347 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde ve 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde tadilat yapılmasına mütedair kanun kabul olundu.

3 . VI . 1957 Pazartesi günü toplanılmak üzere İnikada son verildi.

Reisvekili

Kâtip

Kayseri Mebusu

Kayseri Mebusu

Fikri Apaydın

Hakkı Kurmel

Kâtip

Kayseri Mebusu

Ömer Mart

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Mazbatalar

1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin ücretlerine dair olan 2847, 3173, 4620 ve 5000 sayılı kanunlarda değişiklik yapılmasına ve 2847 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair olan 5616 sayılı Kanuna bağlı III sayılı cetvelin tadili hakkında kanun lâyihası ve Münakalât ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/428) (Ruznameye)

2. — «Japonya'nın Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına iltihak şartlarına mütaallik Protokolün tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Gümrük ve İnhisarlar, Ticaret ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/566) (Ruznameye)

3. — «Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına ek 15 Temmuz 1955 tarihli üçüncü, dördüncü ve beşinci munzam tavizler protokolleri'nin tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Gümrük ve İnhisarlar, Ticaret ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/552) Ruznameye)

4. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına ek 23 Mayıs 1956 tarihli altıncı munzam tavizler protokolünün tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Gümrük ve İnhisarlar, Ticaret ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/570) (Ruznameye)

5. — Gülhane Askerî Tıp Akademisi hakkında kanun lâyihası ve Muvakkat Encümen mazbatasası (1/675) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati: 15,05

REİS — Reiskekili Ağâh Erozan

KÂTIPLER — Muslih Görentaş (Van); Hakkı Kurmel (Kayseri)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.
(Kayseri mebuslarına kadar yoklama ya-

pıldı)

REİS — Celseyi açıyorum, efendim.

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — *Başvekil Adnan Menderes'in, Pakistan'a seyahati dolayısıyla avdetine kadar Başvekilliğe İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun Vekillik edeceğine dair Riyaseti Cümhur tezkeresi. (3/526)*

REİS — Tezkereyi okuyoruz.

4 - 235 Ankara; 29 . V . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Başvekil Adnan Menderes'in, Bağdad Paktı Konseyine iştirak için Pakistan'a seyahati dolayısıyla avdetine kadar, Başvekilliğe İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun vekillik etmesinin Başvekilin teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim. Reiscumhur
C. Bayar

REİS — İttılama arz edilmiştir.

2. — *Sayın mebuslardan bâzularına izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Riyaseti tezkeresi (3/527)*

REİS — Tezkere okunacak.

Umumi Heyete

Aşağıda adları yazılı Sayın mebusların hizarlarında gösterilen müddetlerle izinleri, Riyaset Divanının 1. VI. 1957 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

T. B. M. M. Reisi

R. Koraltan

Bilecik Mebusu Yümnü Üresin 1 ay, mazeretine binaen, 6 . V . 1957 tarihinden itibaren.

İstanbul Mebusu Nuri Yamut 3 ay, hasta olduğu için, 12 . IV . 1957 tarihinden itibaren.

REİS — Talepleri teker teker okumak suretiyle reylerinize arz edeceğiz.

Bilecik Mebusu Yümnü Üresin 1 ay, mazeretine binaen, 6 . V . 1957 tarihinden itibaren.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İstanbul Mebusu Nuri Yamut 3 ay, hastalığına binaen 12 . IV . 1957 tarihinden itibaren.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir taktır daha var, okuyoruz, efendim.

3. — *Kütahya Mebusu Nihat Halûk Pepeyi'nin, 5958 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun teklifinin geriverilmesine dair tavriri (2/425, 4/298)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5958 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ilâvesine dair yaptığım teklifi geri alıyorum. Gereğinin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

Kütahya

Nihat Halûk Pepeyi

REİS — Geriverilmiştir.

5. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — ŞİFAHİ SUALLER VE CEVAP

1. — *Malatya Mebusu Mehmet Kartal'ın, Suriye hududu boyunca kaçakçılığın önlenmesi maksadiyle memnu mıntaka olarak ilân edilen sahaya dair Dahiliye Vekilinden şifahi suali (6/348)*

REİS — Sual sahibi burada mı, efendim? (Yok sesleri) Gelecek İnikada bırakılmıştır, efendim.

2. — *Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan'ın, Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesiyle Karabük Köylerini Kalkındırma Derneği arasında akdedilen mukaveleye dair sualine İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu'nun şifahi cevabı (6/363)*

REİS — Sual sahibi burada. İşletmeler Vekili de burada; suali okuyoruz, efendim.

20. V. 1957

B. M. M. Başkanlığına

Aşağıda arz ettiğim soruların Sayın İşletmeler Vekili tarafından sözlü cevaplanmasına delâlet buyurmanız rica olunur.

Sinob

Şerafettin Ayhan

1. 16 Haziran 1955 günü T. Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesiyle merkezi Karabük'te bulunan Karabük Köylerini Kalkındırma Derneği arasında akdedilen mukavelenin mevzuu nedir ve ahkâmı yerine getirilmiş midir?

2. Bu gibi dernekler Cemiyetler Kanununa göre ticari ihalelere girmek hakkını haiz midir? Değilse bu derneğin kanuni salâhiyeti dışına çıkmasına göz yumulmasını gerektiren hususiyeti nedir?

3. Adı geçen ihale sebebiyle T. Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesinin bir zararı doğmuş mudur ve halen mütaahhit dernek veya mesulleri zimmetinde müessese parası veya alacağı var mıdır?

İŞLETMELER VEKİLİ SAMET AĞAOĞLU (Manisa) — Sinob Mebusu arkadaşımızın sorularına kısaca, birkaç cümle ile cevap vereyim :

Filhakika Karabük İşletmelerinde tevsiatin icabettiği sahayı düzeltmek maksadiyle ve bir

an evvel ikmali için işi ihaleye çıkartmak lüzumu hissedilmiş ve o zaman iştirak edenlerden Karabük Köylerini Kalkındırma Derneği, en iyi şartları teklif ettiği için de bu iş ona ihale edilmiştir. Bu iş yolsuz mu, değil mi, bir dernek böyle bir işi alır mı, almaz mı? Ben kısaca kanaatimi arz edeyim :

Müessese de bu kanaatle hareket etmiştir. Dernekler, cemiyetler kendi âzalarına kâr tevzi etmemek kaydı şartıyla kurulur. Hükmi şahsiyetleri iki türlüdür : Birisi ticaridir, âzalarına kâr tevzii maksadiyle kurulurlar. Birisi de gayriticaridir, kâr tevzii maksadını gütmenden kurulurlar. Kızılay Cemiyeti, Çocuk Esirgeme Kurumu, Yardım Sevenler Derneği gibi cemiyetler böyledir. Bunlar da bu çeşit işlere girebilirler, fakat âzalarına kâr tevzi edemezler. Bu bakımdan şahsan hukuki bir noksanlık görmüyoruz. Fakat mademki bir cemiyettir, bu hususun resmen takdiri doğrudan doğruya cemiyetleri murakabe ile ilgili olan Dahiliye Vekâletine ait bulunmaktadır. Arkadaşımız sorusunu yanlış tevcih etmiştir, Dahiliye Vekâletinden sorması lâzımgelir.

Müessese bir zarara uğramış mıdır? Bu hususta tetkikat yapılıyor. Ancak şu anda şu kadarını arz edeyim ki, 90 küsur bin liralık işten 40 bin liralığa yakın bir kısmı yapılmış olup, mütebaki kısmı yapılmamıştır. Fakat buna mukabil dernek elinde bulunan buldozer müesseseye rehin edilmiştir. Bu itibarla müessesenin işinde, her hangi bir zarar mevzuubahis değildir. Ama arkadaşım ısrar ederlerse detaylı rakamları bir başka seferde vermek mümkündür. Çünkü tetkik ettiriyorum, yolsuzluk henüz belli değil, esasen bu iş Dahiliye Vekâletine aittir. Dernekleri murakabe eden Dahiliye Vekâletidir. Oradan sorsunlar.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Soru sahibi.

ŞERAFETTİN AYHAN (Sinob) — Muhterem arkadaşlarım; Sayın İşletmeler Vekilinin bu husustaki izahını dinledikten sonra bendeniz de bu mevzuu kısaca belirtmeye çalışacağım.

1953 senesinde merkezi Karabük'te olmak üzere bir «Karabük Köylerini Kalkındırma Der-

neği» isminde bir dernek kuruluyor. Bu derneğin şahıslardan teberru mahiyetinde aldığı bir geliri yoktur. Yalnız ve yalnız gelir kaynağı olarak bir tek kapı bulmuştur, bu sağlam kapı da Türkiye Demir ve Çelik Müesseseleri İşletmesidir. Dernek bu müesseseden ilk zamanları 18 bin lira alıyor, ondan sonra 20 bin lira alıyor, sonra da 19 bin lira kadar bir para alıyor. Bendeniz sözlü soru olarak getirmiş olduğum mevzuu, yani nakden almak istediği meblâğ işinin hikâyesini arz edeceğim :

Karabük havalisinde bir hususi şahsa ait müstamel bir yol makinası, bir bulgozer vardır. Bir rivayete göre bu makina 40 bin liraya alınmış, diğer bir rivayete göre de 90 bin liraya alınmış. Bu makinayı; Karabük havalisinde bulunan bu mevzuubahsolan dernek satın alıyor, derneğin ise on parası yok.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — 30 bin lirası var.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Fakat dernek başkanı bu parayı bulabileceğinden emin, elverir ki bir ay vâde ile bu şahıstan müstamel makinayı alabilsin. Hakikaten de bir ay sonra ödemek üzere bu makinayı dernek başkanı alıyor. Makina alınır alınmaz dernek başkanı koşarak Ankara'yı teşrif ediyor. Ankara'da ilk evvelâ zannedersen muhterem Vekilimizi görüyor.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Evvelâ bizi görüyor.

REİS — Müsaade buyurun, Suat Bey.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Vekil Beyi görüyor. Vekil Bey; sizin için bu doksan bin liranın temini zımında bir kolaylık temin edebiliriz diyor. Ve hakikaten de bir formül bulunuyor. Bulunan formül şu; «Karabük şehrinin içinde bir toprak yığını var, bunu size veririz siz Karabük Demir ve Çelik İşletmelerinin mütaahhidi olursunuz» diyor, Vekil Bey. İş yapılmadan, yani müktesep hakkı elde etmeden önce, 90 bin lirayı size veririz, bu ihaleye girerseniz, teminat akçesine lüzum yok.» Hakikaten 16 Haziran 1955 günü bir mukavele yapılıyor; 16 Haziranda mukavele yapıldığına göre 3 gün zarfında, yani 19 Haziranda işe başlamış ve âzami 65 gün zarfında bu iş tamamlanmış olacak. Mukavele hükmü bu.

Şimdi arkadaşlarım, bu mukavele üzerine bü-

tün işler aynı günde yapılıyor. Arz ettiğim gibi mukavele 16 Haziran 1955 te tasdik ediliyor. Şimdi sene 1957, aynı zamanda Haziran ayında-yız. Yani aradan iki sene geçtiği halde, üç gün içinde başlanacağı söylenen işe, 90 000 lira cebe konduktan sonra hâlâ başlanmamıştır.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — 90 000 lira cebe konmuyor, makina alınmıyor, makina..

REİS — Suat Bey, müdahale etmemenizi rica ederim.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Şimdi, muhterem arkadaşlar; bu dernek, hiç de lâ-yık olmadığı birtakım kolaylıklara mazhar oluyor. Mukavele 16 Haziranda imzalanmıyor, hususi şartname 16 Haziranda yapılıyor, keşifler gene aynı günde icra ediliyor. 90 000 liranın ödeme emri de buradan 16 Haziranda veriliyor. Kredi Bankasının 676 004 No. lu çeki 16 Haziranda emirlerine tahsis ediliyor. Bütün müdüriyet emirleri aynı günde ikmal ediliyor. Bu dernek, iki sene geçmesine rağmen hâlâ o toprağı kaldırmamıştır ve kaldırmamaktadır.

Şimdi muhterem Vekilden rica ediyorum; istihdam ediyorum, bizi burada tenvir etsinler.

Vekil Bey; «Bir dernek, Kızılay Derneği, Talebe Derneği, Verem Savaş Derneği olabilir, bu dernekler Cemiyetler Kanununa göre murakabe edilir, onun için suali Dahiliye Vekilinden sor» diyor. Efendim; bu meseleyi burada konuşalım, icabederse Dahiliye Vekili izahat versin. Fakat benim kanaatime göre bu gibi dernekler ihalelere giremez, ticaret yapamaz. Öyle ise ben de bir talebe derneği kurarım, yüz bin liraya ihtiyacım olur, yüz bin liralık ihaleye girerim. Böyle şey olmaz arkadaşlar.

Sonra; bu dernek kanuni teminat akçesi yaptırmamıştır. Bu parayı yatırmadan 96 bin liralık ihalede arkadaşlar, paranın hepsi avans olarak verilmiştir, verilebilir mi, verilemez mi? Evet, bir avans verilir, fakat paranın hepsi avans olarak verilemez, kanaatim budur. Bu derneğin başkanı bu mazhariyete sahibolmuştur.

Bundan başka mukaveleyi gördüm, arkadaşlar. Mukavelenin 15 ve 16 nci maddelerinde şöyle hükümler var : Eğer bu dernek vaktinde işi tamamlamazsa başka bir mütaahhide bu iş verilir. Ondandır, eğer daha fazla bir fiyatla bu iş yapılırsa, bunun farkı fiyatı eski mütaahhitten tahsil edilir.

Hükümlerin böyle olmasına rağmen bugüne

kadar kanuni bir muamele yapılmamıştır. Sayın Vekilden bu hususu açıklamasını istirham ederim. Böyle bir muameleye lüzum görülmediğini duymuş bulunuyorum.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Menafii umumiyyeye hadim cemiyettir bir, ikincisi....

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, şu anda vazifesini yapmayan öyle bir dernekle karşı karşıya bulunuyoruz ki, bu dernek bakınız ne gibi avantajlara sahiptir. Ticari ihalelere girer, fakat Ticaret Odasına kayıtlı değildir, aynı zamanda vergi de vermez, buz gibi ticaret yapar. İkincisi, bir gün içinde bütün resmî devair bu derneğin işi için seferber olur ve bir gün içinde de derneğin işi yapılmış olur. Sonra arkadaşlarım, hâdisatı tetkik etmişseniz görmüşsünüzdür ki, işi bulan derneğin kendisidir. Derneğin idarecileri Muhterem Samet Ağaoglu ile görüşüyor ve böyle bir iş buluyor. Beni tatmin etsin, rica ederim. Demekki, işe adam değil, adama iş bulunuyor.

BAHRİ TURGUT OKAYGÜN (Tunceli) — Size de bulsunlar.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Müsaade buyurun.

Teminat akçesini bu dernek diğer mütaahhitler gibi yatırmak zorunda değil, öyle bir şey lüzum yoktur. Her mütaahhit işi yapar, teslim eder, ondan sonra parayı alır. Diğer mütaahhitler böyle yapar. Bu dernek ise parayı peşin alır, ama bu meyanda işi yapmasa da hiçbir kanuni muameleye tâbi tutulmaz. Bu, olmaz arkadaşlar, ayıptır!

REİS — İşletmeelr Vekili.

İŞLETMELER VEKİLİ SAMET AĞAOĞLU (Manisa) — Sinob mebusu arkadaşımızı bendeniz ilk defa kürsüde görüyorum. Bu kadar heyecanla, bu kadar asabiyetle, bu kadar şiddetle kaşki değeri olan bir meseleye sarılısa idi, hakikaten netice alırdı. Sözlerini bitirirken ayıp kelimesini kullanmasını ve birtakım jestler yapmasını ben şahsan doğru bulmadım. Ben size jest yapmadım. Benim demin verdiğim malûmat gayet kısa idi. Yoksa tetkikat yapmadan buraya gelmedim. Tetkikatını yapmadan hiçbir mesele hakkında konuşmam. İsterseniz size tarih, tarih yapılan mukaveleleri ve vesikaları okuyayım. İşte Meclisi İdare kararı, işte kimlerin ihaleye iştirak ettiği!. Yüksek Meclisin heybetli huzurunu, dünyanın her yerinde olduğu gibi ufak te-

fek bu kabil hâdiselerle ısgal etmeyi, muhterem arkadaşım siz «ayıp» dediniz, ben gayriciddî diye vasıflandırarak ifade edeceğim. (Soldan, bravo sesleri)

Evvelâ Karabük'te kurulan Köylüleri-Kalkındırma Derneğinin Başkanı Ankara'ya gelip Samet Ağaoglu'ndan iş bulmuş değildir. Hilâfi hakikat olduğunu Suat Başol arkadaşım yerinde ifade etmiştir. Asla böyle bir şey mevzuubahis değildir. Karabük'te de Köylüleri Kalkındırma Derneği kurulmuştur. Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi iktisadi müesseseler hakikaten hayır işlerinin en büyük membanı teşkil etmektedirler.

Sinob hakkında misaller vereyim mi? Sizin söylediğiniz esbabı mucibeye dayanarak şimdi, Sinob'un yamış, harabolmuş yerlerini imar, veyahut bir hayır işi olarak Sinob'un köylerini kalkındırmak ve bu köylere elektrik enerjisi temin etmek maksadiyle yaptığımız yardım teşebbüslerden vaz mı geçelim? Elbetteki susacaksınız. Gülmenizi hayırlı gülme olarak karşılıyorum. Başkasına bir taş atarken kendi gözümünün önündekini görmeye gayret edelim. Biz muhterem Sinob halkına seve seve bu çeşit yardımları yapacağız, salâhiyetlerimizin hudutlarını aşmamak şartıyla bu çeşit yardımlardan asla geri kalmıyacağız. Karabük Köylülerini Kalkındırma Derneği de kuruldu, ve bu Dernek vazifesini görebilmek için ilk memba olarak Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları İşletmesine müracaat etti. Bu arada Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları İşletmeleri, tevsi sahasını genişletmek işini ihaleye çıkarttı. Bir kere aynı gün değil. Bu kadar basit meseleleri niçin burada görüyoruz, muhterem arkadaşlarım? Bu küçük bir zâbita vakası bile değil. Yazık değil mi bu kürsüye?

Muhterem arkadaşlar, ihaleye Dernekten başka müteahhit Esref Özer ve Mustafa Murtazaoglu olmak üzere iki kişi daha girmişlerdir. Tabii üçü de aynı gün girmişlerdir. Dernek en iyi şartları vermiş ve işi almıştır. Bir yolsuzluk olsa idi ihaleye giren diğer kimselerin, müteahhitlerin de aynı şikâyeti yapmaları lâzımgelirdi. Halbuki hiçbirisi yapmamıştır. Karabük avuç içi kadar bir yerdir. Bütün müteahhitler orada, yapılaacak işi de biliyorlar.

Dernek bana geldi; «Biz bu ihaleye gireceğiz ve bu ihaleye girdiğimiz zaman kazanacağımıza

eminiz. Ancak bize lâzım olan birtakım vasıtaları almak mecburiyetindeyiz. Bir hayır cemiyetiyiz. Neticede Karabük kazanacak, Karabük'ün köylüsü kazanacak. Acaba bize tavassut eder misiniz? Bize kolaylık gösterebilirler?». «Ne gibi kolaylık?» dedim. «İhaleyi kazanmak şartıyla bize makinanızı temin etmek imkânını versinler.» Pe ki, dedim: İşte benim yaptığım bundan ibaret. Ve bunu bir cemiyete yaptım, aziz arkadaşım; bunu şu iki müteahhitten biri veya filân şirket için yapmadım. Karabük köylüsünü kalkındırmak maksadıyla kurulmuş ve bütün gayesi Karabük olan bir teşekküle yaptım. Ve bu çeşit yardımları yapmakta devam edeceğim! (Soldan, bravo sesleri, alkışlar.)

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Oraya 7 km. yol yaptılar, tam 7 km.

İŞLETMELER VEKİLİ SAMET AĞAOĞLU (Manisa) — Müsaade buyurun; teferruata girmiyorum.

Derneğin ticari işlere girip giremeyeceği hususunun hukuki kararını size arz etmek salâhiyetini haiz bulunan Vekâlet, murakabe ile mükellef Dahiliye Vekâletidir. Ama isterseniz bu köşe içinde sittin sene sizinle münakaşa da edebiliriz. Sizin dediğiniz gibi olursa bu nevi derneklerin şimdiye kadar yapmış oldukları birçok işleri keenslemeyekûn addetmek lâzımgelir. Yalnız bizde değil, dünyanın her yerinde dernekler bu gibi işlere girebilir, kazançlarını kâr olarak ortaklarına dağıtmamak şartıyla! Bu, hukukun en basit bir kaidesidir. Bu işlerin tatbikatından mütevellit ihtilâfların hallinde ise Ticaret Kanunu hükümleri tatbik olunur. Yol budur. Bunlar halledilmiş meselelerdir, bu meseleleri niçin getiriyorsunuz kürsüye?

Şimdi aziz arkadaşlarım, daha fazla tafsilât isterlerse vermeye âmadeyim. Arzım bütün bu ihale meselesinin merkezi sıkletini teşkil eden hâdiseyi ortaya koymaktır. Bir hayır cemiyetine yapılmış olan bir kolaylık var. Bu cemiyetin bunda muvaffak olamadığı görülüyor. Yani 100 bin liralık bir işin ancak 40 - 50 bin liralık kısmını yapmış, mütebaki kısmını yapamamıştır. Bundan dolayı bir zarar mevcut mu? Kürsüden inerken dedim ki; tetkikat yapılıyor. Her hangi bir zarar ihtimali karşısında buldozer müesseseye rehin olarak verilmiştir. Bu hususta katî rakam isterlerse veririz, dedim. Çıktılar ısrar ettiler. Arz

edeyim: Arkadaşlar bundan dolayı müessesenin bir zararı mevzu bahis değildir. Elimizde katîye yakın rakamlarımız vardır.

Son bir şey daha. Karabük'te kurulmuş olan bu hayır cemiyeti böyle bir himayeye lâyık değildir, dediniz. O sizin takdirinizdir. Bir kere Karabük'te böyle bir hayır cemiyetinin kurulması kabul edildikten sonra bu hayır cemiyetine yardım etmek, onu himayeye lâyık görüp görmemek takdire bağlı bir şeydir. Benim takdimim lâyık olduğu yolundadır. Zaten öyle olduğu içindir ki, tavassut ediyorum. Ama şimdi tecrübem var. Bundan sonra yeni bir iş için gelirlerse bakarım, siz ilk işi iyi beceremediniz, bundan sonra size bu çeşit yardım yapamam, derim. Son olarak şunu söyleyeyim; adama göre iş bulmak gayretiyle beni itham etmek yoluna gitmeyin. Mevzu bahsolan bir hayır cemiyetidir. Tekrar ediyorum; bütün hayır cemiyetlerine her türlü yardım yapılmaktadır. Bilhassa size «dikkatli hareket edin.», derim. Zira hayır cemiyetlerinin yardıma, himayeye lâyık olmadıklarını kabul etmek mevkiinde kalıyorsunuz. İkaz ederim, dikkatli olunuz.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Çok muhterem arkadaşlarım; hakikaten ikinci bir defa söz almayıacaktım. Fakat sayın vekil burada söze başlarken «bütün söyledikleri hilâfı hakikattır, böyle bir şey yapmadım» dediler. Şimdi arkasından tedrici tedrici tamamen işle ilgili olduğunu ve hataya düştüğünü ve adamların hüviyetlerini tesbit edemediğini, bundan sonra esaslı tetkik ettikten sonra vereceğini ifade ettiler. (Soldan gürültüler)

REİS — Şerafettin Bey; Vekil Beyin sözleri beyanımız gibi değildir.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Benim esas öğrenmek istediğim noktaya Vekil Bey hiç temas etmediler. (Elindeki mukaveleyi göstererek) Şu mukavele der ki; üç gün zarfında işe başlamadığı takdirde kanuni muamele yapılır der. Bugüne kadar bu kanuni muamele neden yapılmamıştır diye soruyorum. Fakat buna temas etmiyorlar.

Sonra, hilâfı hakikat, buyurdular. Böyle bir şeye katîyen teşebbüs etmedim.

Şimdi, hilâfı hakikat dedikleri hususu şu gazeteden beraber okuyalım. Söylemiş olduklarımızda hilâfı hakikat nokta var mı, yok mu, muhterem Vekil Bêy..

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Hangi gazete?..

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Ulus değil, Dünya değil, Cumhuriyet değil, «Demokrat Karabük» gazetesi. Dernek başkanının kardeşinin gazetesi arkadaşlar.. (Soldan «oku» sesleri) Gazete burada. İşini, Ankara'da vekil beyle yaptıktan sonra kemali azametle Karabük dernek başkanı, aynı zamanda Demokrat Parti Başkanı olan bu zat gazetelerini çağırıyor, diyor ki : «Şu soruları bana sorun, ben size cevap vereceğim.»

Şimdi ben burada en sağlam olarak, kendi kardeşinin gazetesini getirdim; onu okuyacağım. («Oku, oku» sesleri) Fakat, kıymetli vaktelerinizi işgal etmemek için yalnız bir kısmını okumak istiyorum. («oku, hepsini oku» sesleri) Okuyorum : «Buldozerin pazarlığını mütakıp, Karabük olarak kıymetli yardımlarından istifade ettiğimiz değerli Devlet adamı Sayın Samet Ağaoğlu ile bu mevzuumuzu görüşmekte karar kılarak kendilerini ziyaret ettik. Gayemizi arizu amik anlatarak, her işte olduğu gibi bu işte de müzaheretlerini rica ettik.» Görüyorsunuz ya arkadaşlar, açıkça «ihaleye koymadan bize verin» diyor.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Hayır, yanlış o...

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Gene okuyorum : «Her zaman istifade ettiğimiz teberlulardan, bu sefer teberru olarak faydalanmayı temin için bir yol bulduğumuzu arz ederek...» Yani onlar bulmuşlar bir yol. (Soldan, gürültüler, «oku oku» sesleri) Yani bir yol bulmuşlar.

İŞLETMELER VEKİLİ SAMET AĞAOĞLU (Manisa) — Yolu bulan ben değilim.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Onlar bulmuşlar.

İŞLETMELER VEKİLİ SAMET AĞAOĞLU (Manisa) — Demin öyle diyordun.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Okumaya devam ediyorum : «Demir - Çelik işletmelerinin İşçi Sarayı karşısındaki tepenin tesviyesi, demiryolu güzergâhının değişmesi ve fabrika yolunun genişletilmesi işleri keşif bedeli üzerinden tensibedilecek bir indirmeden sonra ihalesini...» (Soldan, «iyi ya» sesleri, yolun-

da yapılmış, sesleri) «.... gerekli her şartı tekefül ettiğimizi bildirerek elimizde mevcut...» (Soldan, ihale yolunda yapılmış» sesleri) «... 90 bin lira avans verilmesi hususunu rica ettik. Bu hususu yakinen takdir eden Sayın İşletmeler Vekilimiz, esas itibariyle dâvamızı ve delâletimizi haklı görmüş ve mevzuun incelenerek mümkün olan müzaheretin esirgenmemesi yolunda Sümerbank Umum Müdürüne emir verilmiştir.» diyor.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, burada ben katiyen hilâfı hakikat söz söylemedim. Dernek başkanı buraya geldi ve Muhterem Vekille görüştü, sonunda anlaşmaya varıldı. Ondan sonra gitti, parayı aldı, fakat işi yapmadı ve bundan dolayı da hiçbir kanuni muameleye tâbi tutulmadı. Sayın Vekil neden dolayı üzülüyor? Üç gün sonra işe başlaması lâzımgelirken bugüne kadar acaba neden işe başlanmamıştır?

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Vazifeyi yaptılar...

REİS — Suat Bey, mütaaddit ihtarlarımızı rağmen hâlâ sükûneti ihlâl ediyorsunuz, lütfen sükûneti bozmayın.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Bölgeye ait sataşma var söz istiyorum, direniyorum, reyeye yun.

ŞERAFETTİN AYHAN (Devamla) — Mâruzatım bundan ibarettir, arkadaşlar.

REİS — Sual cevaplandırılmıştır.

3. — *Ankara Mebusu Muhterem Ete'nin, Küçük Sanatlar Kanunu Tâyihasının ne vakit ikmal edilerek Büyük Millet Meclisine sunulacağına dair İktisat ve Ticaret Vekilinden şifahi suali (6/364)*

REİS — Sual sahibi arkadaşımız burada mı efendim? Yok.

Gelecek Birleşime bırakılmıştır.

4. — *Burdur Mebusu Fethi Çelikkbaş'ın, Amasya Belediye Meclisinin feshedilmesi ve Burdur Belediye Meclisince seçilen reisin seçiminin tasdik edilmemesi sebeplerine dair Dahiliye Vekilinden şifahi suali (6/365)*

REİS — Sual sahibi arkadaşımız yok. Gelecek Birleşime bırakılmıştır.

6. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *İzmir Mebusu Behzat Bilgin'in, Sanayi Vekâleti Kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyhâsı ve Bütçe Encümeni mazbatası (2/497) (1)*

REİS — Birinci müzakeresi yapılacak maddelerde, takdimen müzakereyi talebeden bir taktir var, okuyoruz.:

Yüksek Reisliğe

İzmir Mebusu Behzat Bilgin'in, Sanayi Vekâleti Kuruluş ve Vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanuna bağlı 2 sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifinin müstaceliyetine binaen diğer işlere takdimen ve müstacelen müzakeresini arz ve teklif ederim.

İk. ve Ti. Vekili

A. Aker

REİS — Takdimen müzakereyi oyunuzca arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi üzerinde söz isteyen var mı? Buyurun.

MUAMMER ALAKANT (Manisa) — Muhterem arkadaşlar, bu taktir münasebetiyle kanunların müstacelen çıkarılması hususundaki mahzurlara işaret edeceğim. Bu Sanayi Vekâleti Kanunu çıkarılalı henüz bir hafta mı oldu, 15 gün mü oldu? Zannediyorum ki, bir hafta oldu. Arkasından o kanunda görülen noksanlıkların telâfisi için Behzat Bilgin arkadaşımız yeniden bir teklif yapıyor ve yeniden müzakere mevzuu oluyor. Bir kanunun, bütün olarak, kanunlar mecmuasında yer alması başka; ekli bir mahiyet iktisabetmesi yine başkadır. Bizim memleketimizde parlâmento tek meclislidir. Başka memleketlerde ise iki meclis vardır. Niçin? Kanun çıkar, efkârı umumiyeye ve matbuata akseder, mahzurları ileri sürülür ve ikinci mecliste tekrar müzakere edilir. Bizde ise lüzum ve zaruret yokken kanunlar geliyor, vekil beyefendi müstacelen müzakeresini istiyor. Dahilî Nizamname müstacelen görüşülecek kanunların müstaceliyet esbabı mucibelerinin mazbatalara yazılması lâzımdır, diyor. Halbuki burada esbabı

mucibe yoktur. Bir kanunun müstaceliyetle müzakeresi demek, bir defa konuşulmak ve bir defa konuşulduktan sonra katiyet kesbetmesi demektir. Eskiden bunun mahzurları görülmüş olduğundan Demokrat Parti muhalefette iken kanunların müstacelen görüşülmesine ve geçici komisyonlara havalesine itiraz ederdi.

Şu bir, iki sene içinde buna benzer kaç tane Kanun gelmiş, müstaceliyetle müzakere edilmiş, bâzan metinde gayet ağır hatalar olmuş, kanun tatbik edilememiş ve bâzan bu suretle arkasından tadiller eihetine gidilmiştir.

Bir kere lüzum olmaksızın, vekil arkadaşlar hemen kanunların müstaceliyetle çıkmasını teklif etmesinler. Ne olur bir hafta sonra çıksın. Sanayi Vekâleti Kanunu ikinci defa müzakere edilseydi ne olurdu. Bütçe zamanı, yılbaşından beri Sanayi Vekâletine ait o kanun komisyonlarda durmakta idi. Aylarca zaman geçti. İkinci müzakeresi bir haftalık müddettir.

Muhterem arkadaşlar, bundan sonra esbabı mucibe zikretmeksizin kanunların müstaceliyetle müzakeresi teklifine el kaldırmayalım. Neden müstaceliyet teklifi kabul ediliyor? Bir hafta sonra çıkarsa ne olur? Üniversitede hukuk tahsili yapan bütün arkadaşlar bilirler, kanunların müstaceliyetle çıkmasının mahzurları vardır. Kanun çıkar, matbuata intikal eder, aksayan tarafların tenkidi yapılır, alâkalı müesseseler tetkik ederler ve hataların tashihî için Meclise gelir. Hukuk ilminin verdiği bu imkânlar neden tatbik edilmemektedir? Vekil beyler müstaceliyet, müstaceliyet diye teklifte bulunmasınlar. Geçen gün Şark Üniversitesi Kanunu müstaceliyetle çıktı. Ne olurdu, bir hafta sonra bir daha müzakere edilseydi?

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında söz vermedim. Müstaceliyet ve takdimen müzakeresi hakkında konuşuyorsunuz.

MUAMMER ALAKANT (Manisa) — Riyaset Makâmının milletvekillerinin söz söylemesini kolaylaştırması lâzımgelirken bu Ağâh Erozan bizi konuşmaktan nefret ettiriyor.

REİS — Beyefendi.. Riyasetin vazifesi sadet dışına çıkmamanızı takiptir. Nizamname sarihtir.

MUAMMER ALAKANT (Devamla) — On iki senedir konuşurum, bir kimse tarafından,

(1) 223 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

sadet dışına çıktım, diye bir ihtara mâruz kalmadım.

Gelen bir kanundur. Behzat Bey bir tadil teklifinde bulunuyor. Tadili icabettiren kanunun müstaceliyetle müzakeresi üzerinde duruluyor. Buna Reisin müdahale etmesindeki hikmet, sebep nedir? Bunu itiyat haline getirmiş.

REİS — Riyaset, beyanlarınızı Nizamnameye adémivukuf kabul eder.

Heyeti umumiyesi üzerine söz isteyen arkadaş var mı? Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı zamanda takirde müstaceliyet de talebedilmektedir. Müstaceliyetle görüşülmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Sağdan, reyleri saymadınız, nısap yok sesleri) Muhalefetteki arkadaşlarımız gelişigüzel haksız beyanda bulunuyorlar, saymadınız, diyorlar. Riyaset her zaman vazifesini yapmaktadır. Tereddüt hâsıl ederse reyleri sayar da. Açık ve sarıh olan bir şeyi Riyaset sayamaz.

Maddelere devam ediyoruz, efendim.

6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetveldeki «Su Ürünleri ve Avelığı İşleri Müdürlüğü» kadroları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
4	Müdür	1	90
6	» Yardımcısı	1	70
6	Uzman	1	70
7	Kontrolör	2	60

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 30 . VI . 1957 tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Behzat Bilgin.

BEHZAT BİLGİN (İzmir) — Muhterem arkadaşlarımız; bu kanun teklifi, Sanayi Vekâleti teşkilâtına ait Kanun çıkarken yapılmış bir

maddei sehvin tashihine mütedairdir. Bunu bu suretle belirttikten sonra ikinci bir küçük tasahihe temas etmek istiyorum. Sanayi Vekâleti Kanunu çıkarken meriyet tarihi 30 Haziran 1957 olarak kabul edilmiştir. Halbuki 30 Haziran Pazar gününe tesadüf etmektedir. Bu vaziyet, kanuna ait bâzı formalitelerin yerine getirilmesini, ezeümle memurların maaş alabilmelerini işgal edecek bir durum arz etmektedir. Bu itibarla bu maddenin değiştirilmesi için bir takrir taktim ediyorum. Teklifim şudur :

6973 sayılı Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 12. — Bu kanun 29 Haziran 1957 tarihinden itibaren mer'idir.

Takririm kabul edildiği takdirde bu küçük yanlışlık da bu şekilde tashih edilmiş olacaktır. Kanun hazırlandığı zaman öğrenememiş olduğum için özür dilerim. Dolayısıyla buradaki 3 ncü madde 2 nci madde olacak ve meriyet maddesi de 29 Haziran olarak tashih edilecektir. İstirhamım bundan ibarettir.

REİS — Teklifi okuyoruz, efendim.

Yüksek Riyasete

Şifahen arz ettiğim sebeplerle aşağıdaki ikinci maddenin ilâvesini arz ve teklif ederim.

İzmir

Behzat Bilgin

MADDE 2. — 6973 sayılı Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 12 — Bu kanun 29 Haziran 1957 tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Efendim, Encümenen Riyaset soruyor. Bu ikinci madde yerine midir, ilâve bir madde midir?

BEHZAT BİLGİN (İzmir) Efendim, takririmde de arz ettiğim gibi 6973 sayılı Kanununun 12 nci maddesindeki meriyet tarihini bu kanunun ikinci maddesiyle değiştiriyoruz.

REİS — O halde teklif edilen ikinci maddeyi okutuyorum.

MADDE 2. — 6973 sayılı Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 12. — Bu kanun 29 Haziran 1957 tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi bu şekilde oyunuzda arz

ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

REİS — Kabul buyurduğunuz bu ikinci madde ile 6973 sayılı Kanunun 12 nci maddesi tadil edilmiş bulunuyor. O takdirde bu kanunun başlığında yapılan bu tadili de tebarüz ettirmek icabeder. Yani başlık şöyle olacaktır:

6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde ve aynı kanunun 12 nci maddesinde değişiklik yapılması hakkında Kanun

Yani (2) sayılı cetvelde ibaresinden sonra ve aynı kanunun 12 nci maddesinde, kaydı ilâve olunacaktır. Başlıktaki bu tadili reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okuyoruz.

MADDE 3. — Bu kanun 30. VI. 1957 tarihinden itibaren mer'îdir.

REİS — Maddedeki 30 Haziran 1957 meriyet tarihinin 29 Haziran 1957 olarak tashihi talebedilmektedir. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 neü maddéyi bu şekilde oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerinde müzakere bitmiştir. Son olarak söz istiyen var mı? Yok. Kanunun heyeti umumiyesini oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci müzakeresi yapılacak maddelere ait tekrar bir takdimen talep vardır, okuyoruz efendim.

2. — *Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/283) (1)*

REİS — Bu teklif hakkında da takdimen talebi vardır. Bu talebi okutuyorum.

(1) 211 sayılı matbuva zaptın sonundadır.

Yüksek Reisliğe

Birinci müzakeresi yapılacak maddeler arasında (8) nci sırada bulunan (Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5665 sayılı Kanuna ek kanun teklifinin), bir an evvel kesbi kanuniyet etmesi için, takdimen ve müstaceliyetle müzakeresini arz ve teklif ederim.

Maliye Vekili
H. Polatkan

REİS — Takdimen müzakeresini oyunuzda arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen arkadaşımız var mı?

İHSAN BAC (Tokad) — Muhterem arkadaşlarım, âmme hizmetinde çalışan memur ve müstahdemlerin aylıklarında Barem Kanunu ile bir teadül tesbit edilmiştir. Ancak yapılan hizmetin mahiyeti ve hizmeti ifa edenler bakımından ve Barem Kanununa istisna teşkil etmek üzere 1947 de Hâkimler Kanunu tadili ile bir ek ödenek kabul edilmiştir. Yüksek Meclisin son zamanlardaki noktai nazarı ile bu ek ödenek tazminatları teşmil yoluna gidilmiş; ve Mecliste kabul edilen bâzı kanunlarla Şûrayı Devlet ve Divanı Muhasebat âzalarına ve mura-kıplerine de ek tazminat verilmesi kabul edilmiştir. Bu cümleden olarak Şayın Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu arkadaşımızın getirdiği kanun teklifi de, hizmetleri bir kaza vazifesini ifa mahiyetinde olan ve seçimleri itibariyle de hâkimlere benzeyen Vergiler Temyiz komisyonları âzaları ve aynı mahiyetteki Vergi İtiraz komisyonları âzalarına bir ek tazminat verilmesini derpiş etmektedir.

Ancak Bütçe Encümeni ilk defa bu teklifi reddeder mahiyette Yüksek Meclise gelmiş, fakat Yüksek Meclisin temayülüne uyararak teklifi geri almış, bu defa getirdiği mazbatada ise sadece Vergiler Temyiz Komisyonu âza ve mura-kıplerine ek tazminat verilmesi kabul edilmiş, fakat aynı mahiyette olan Muvazzaf İtiraz komisyonlarını hariç tutmuştur. Muvazzaf İtiraz komisyonlarının ifa ettiği vazife, idari kaza vazifesidir; büyük vergi ihtilâflarını halleder, ka-

rara bağlar. Bu komisyonlara tâyin edilen âzalar ise tamamen hâkim sıfatını haiz olan kişiler arasından intihabedilir. Muvazzaf itiraz komisyonları diğer taraftan idari kaza mercilerinin, Devlet Şûrasının yaptığı gibi idari ihtilâflarda işi bir neticeye, bir karara bağlarlar. Bu itibarla bunları temyiz komisyonu reis ve âzalarından tefrik etmeye imkân yoktur. Diğer taraftan bunlara teşmil edildiği takdirde, bunun Hazineye yükliyeceği külfet 140 bin lira civarındadır. Maliyeciler Hazineci olur derler ama bu defa nedense maliyeciler hazineci değilmiş. Maliye Encümeni ödeneğin itiraz komisyonu âzalarına teşmilini kabul etmiş, fakat Bütçe Encümeni her halde zühulen olacak bu teşmili kabul etmemiştir. Bendeniz 52 arkadaşım ile beraber bir tahrir takdim ediyorum. Yüksek Heyetinizden ricam, Maliye Encümeni mazbatasının esas alınmasıdır.

Hepinizi hürmetle selâmlarım.

REİS — Efendim, verilen tahrir usule taallük etmektedir. Usulü halletmedikçe esasa geçmeyeceğimizden evvelâ tahriri okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

2996 ve 5655 sayılı kanunların tadili teklifi hakkında Bütçe Encümeni mazbatasını yerine Maliye Encümeni mazbatasının müzakerelere esas alınmasını karara arzım saygılarımızla rica ederiz.

Tokad	Ordu	İstanbul
İ. Baç	S. Orhon	S. Göğen
Bolu		Erzurum
R. Akşemsettinoglu		H. Ş. İnce
Aydın	Gümüşaşe	Mardin
N. Çelim	S. Özcan San	B. Erdem
İstanbul	Seyhan	Seyhan
F. Tekil	Z. Akdağ	L. Sezgin
Seyhan	Ordu	Çorum
A. Kırık	M. Yazıcı	A. R. Kılıçkale
İstanbul	Trabzon	İstanbul
Z. Tarver	O. Turan	A. Hacopulos
Muğla		Ankara
Y. Paşamehmetoğlu		M. Ergüder
Ankara	Samsun	Samsun
F. Zincirkıran	M. Özkefeli	Ş. Uluçay
Samsun	Edirne	Denizli
A. Erker	S. Parsoy	R. Tavashioğlu

Tokad	Okunamadı	Okunamadı
S. Gülüt	Sinob-	Tokad
Okunamadı	Ş. Ayhan	Y. Ulusoy
Tekirdağ	İstanbul	Kars
İ. H. Akyüz	T. Yazıcı	T. Göle
Kars	Manisa	Konya
F. Aktaş	S. Mihcioğlu	M. Obuz
Van	İstanbul	Ankara
M. Görentaş	N. Tlabar	Â. Coşkun
Ordu	Urfa	Erzincan
F. Ertekin	M. Hatiboğlu	M. R. Sanalar
Trabzon	İstanbul	Sivas
P. Sanaç	A. F. Cebesoy	N. Turgay
Konya	Tokad	Samsun
H. R. Atademir	A. Gürkan	H. Uzer
Konya	Zonguldak	Kayseri
M. Keskin	E. Sayar	H. Kirmel

REİS — Efendim, bu tahrirle Maliye Encümeninin kabul ettiği metnin müzakeresi teklif edilmektedir. Bunun usule taallük etmesi itibarıyla arkadaşımızın tahririnin lehinde ve aleyhinde konuşmak mümkündür.

Tahririn leh ve aleyhinde konuşmak isteyen arkadaşımız var mı efendim?

İHSAN AKTÜREL (Yozgad) — Söz istiyorum.

REİS — Lehte mi, aleyhte mi?

İHSAN AKTÜREL (Yozgad) — Lehte konuşacağım.

REİS — Buyurun.

İHSAN AKTÜREL (Yozgad) — Arkadaşlar; Bütçe Encümeninin bu mevzuda müstakar bir kanaate varmamış olduğu fikrindeyim. Çünkü Bütçe Encümeninin ilk defa Meclise getirip geri aldığı 5. XII. 1956 tarihli mazbatasında bu komisyonların adli, idari, malî, kaza müesseselerinden hiçbirine dâhil olmadığı merkezinde idi. Tekrar alıp ikinci defa tanzim ettiği 24. V. 1957 tarihli mazbatasında ise esas itibarıyla bu fikre sadık kalmakla beraber Temyiz Komisyonunu ayırarak, gördüğü hizmetlerin mahiyeti itibarıyla yalnız bu komisyona ödenek verilmesini, fakat muvazzaf itiraz komisyonlarının bu vasıfta olmadıklarını dermeyan etmiştir. Her iki mazbatasında ve noktai nazarı arasında bir mübâye'et ve muhalefet bulunduğu aşikârdır.

Evvelâ Muhterem Bütçe Encümenine şunu

arz edeyim; bizim sistemimizde; «malî kaza» diye bir müessesese mevcut değildir; adli kaza, idari kaza müesseseleri vardır ve bunların şubası vardır.

Bugün mevzuubahsolan Vergi Temyiz ve İtiraz komisyonları da; idari kaza zümresine dâhil birer kaza müessesesidir. Gerçi bu komisyonlara vücut veren kanunun hakikaten müstakil bir malî kaza şeklinde tesis ve tedvin edilmesi cihetine gidilmişse de Anayasa ile kabili telif görülmediğinden idari kaza murakabesine tâbi tutulmuş ve hattâ bu yüzden bu müessesenin kanununda Devlet Şûrası Kanunu ile telifi müşkül olan ve tashihi lâzımgelen bâzı hatalar da yer almıştır. Nitekim; tashihi karar müessesesinin kaldığı gibi. Malûmâlinizdir ki; temyiz yoluna tâbi olan müesseselerde tashihi karar karar usulü cereyan etmez. Orada olsa olsa iadei muhakeme usulü cereyan eder. Tashihi karar usulü en son derecede cereyan eder. Temyiz Mahkemesinde ve Devlet Şûrasında olduğu gibi. İşte bu komisyonların malî bir kaza müessesesi haline getirilmesi düşünülmesinden dolayı kanuna tashihi karar usulü konmuş. Sonra, tekemmül etmemiş, fakat tashihi karar usulü de kalmış. Bunu, Bütçe Encümeninin birinci ve ikinci mabatalarında malî kaza komisyonları diye ayrı bir kaza müessesesinden bahsettiğinden dolayı söylüyorum. Şimdi, bu müesseselerin mahiyeti nedir? Bütçe Encümeni bir türlü bu komisyonların kazai müessesese olduğunu kabule taraftar görünmüyor. Bunların hüviyetleri hakkında başka teşhis de koymuyor. Gördüğü hizmetin mahiyeti itibarıyla ve bu kabîl tahsisatın yardımcıları, raportörlerle, murakiplere verilmiş olmasından dolayı, bunlara da verelim, diyor. Bu komisyonların kazai bir müessesese olduğunda asla şek ve şüphe cereyan edemez. Metnen de böyle, ilmen de böyledir. Çünkü Devlet Şûrası kanunu bunların kazai müessesese olduğunu açıkça ifade eder. Devlet Şûrası, malûmu âliniz tam kaza ve iptal dâvasına bakar. Üçüncü bir dâva şekli de temyiz dâvalarıdır. Temyiz dâvalarının nazariyatta iptal dâvalarının arasına sokulması meyli daha kuvvetli bir mevki almakta ise de kanunen ayrı bir dâva şeklidir. Devlet Şûrasının baktığı temyiz dâvalarının başında ise vergi temyiz komisyonlarının ikinci derecede verdiği kararlar gelir. İdare heyetlerinin kazai kararları, inzibat komisyonları kararları ve diğer kazai karar verme salâhiyeti-

ni haiz olan idari mercilere müttehaz kararlar da temyizen tetkik edilir. Bunların idari kazaya tâbi, ona bağlı kazai müesseseler olduğunda şüphe yoktur. Bu, merciler arasındaki fark bunların bir kısmının müstakillen, vergi temyiz ve muvazzaf itiraz komisyonları ve inzibat komisyonları gibi, bir kısmı da ilâve vazife olarak yapar. İdare heyetleri ve gayrimuvazzaf vergi komisyonları gibi itiraz komisyonunu kazi vasfından teerit acaba mümkün mü? Hayır. Çünkü; itiraz komisyonu bir derecedir, iptidai bir kaza heyetidir. Temyiz komisyonu, ikinci derecede bir kaza heyetidir. Bunun üstünde de Şûrayı Devlet vardır. Görülüyor ki, her iki komisyon karraları da temyizen tetkika tâbidir. Bu izahattan anlaşılıyor ki, idare ile mükellefler arasındaki ihtilâfı çözen ve ilmen de tamamıyla bir kaza müessesesi olan itiraz komisyonlarının, müddetinde temyiz edilmiyen kararları muhkem kaziyeye teşkil eder; re'sen icra ve infazı lâzımgelir. Bütçe Encümenini yanlışlığa sevk eden husus, itiraz komisyonlarının iki sınıfa ayrılmış olması olsa gerektir. Muvazzaf ve gayrimuvazzaf komisyonların her ikisi de kazai bir vazife görmekle beraber gayrimuvazzaf itiraz komisyonları müstakil olarak seçilmediğinden ve kendilerine verilen vazife, asli vazifesine ek bir vazife olarak verilmiş bulunduğundan ayrıca tahsisat verilmesi meselesi mahallî tereddüt olabilir. Bunlara ilâve vazifeden dolayı bugünkü mevzuatımız dairesinde bir ücret verilip verilemeyeceği araştırılabilir. Fakat hâkim tazminatı verilmemesinde büyük bir aykırılık görmüyoruz. Muvazzaf itiraz komisyonları âzaları da temyiz komisyonları âzaları gibi muayyen heyetler tarafından seçilir. Bunların birisine tahsisat verip diğerine vermemek Temyiz hâkimine verip de asliye hâkimine vermemek gibi bir garibe doğurur. Bu itibarla verilen taktir yerindedir. Esasen bu salâhiyet de, teşkilât itibarıyla Maliye Encümenine aittir. Öteden beri edindiğimiz bir kanaat vardır ki, Bütçe Encümeni mütehasıs encümenlerden gelen lâyhaların üzerinde ve sırf tekniğe ve ihtisasa dayanan hususlarda bir âyan vasfi takınarak tasarrufa kalkışamaz. Bütçe, iktisat ilminin ayrı ve müstakil bir ilim şubesi haline gelmiştir; başlı başına bir ihtisas şubesidir. İşte : Bütçe Encümeninin teşkilindeki sebep. Bir müessesenin kazai mahiyet taşıyıp taşımadığını tâyin, ayrı bir ihtisas işidir. Bizde encümenler vekâletlerin ihtisası esası üzerinden

kurulduğuna ve Maliye Vekâletine mütenazaran kurulan encümen de Maliye Encümeni olduğuna göre müzakere mevzuu yapılmak lâzımgelen mazbata, Maliye Encümeni mazbatası olmak lâzımgelir. Teklifin Bütçe Encümenine gitmesi bize bütçe ile mutabakat ve tenazurun aranması noktasındandır. Ne yazık ki, Bütçe Encümeni bu tenazuru aramamış ve kanuna ilâve edilen cetvelde birinci derece için 500 lira tahsisat konulmuştur. Halbuki bu komisyonlarda 500 liralık bir mevki yoktur. En yüksek mevki ikinci derecedir ve verilecek tahsisat da 400 liradır. Bunun da nazara alınmasını rica ederek bir takrir takdim ediyorum. Şu hususun da ilâvesi icabediyor. Gerek Temyizde gerekse Şûrada ve tazminat alan diğer yerlerde, tazminatlar alınan kadro maaşına göre verilir. Meselâ 100 liralık kadroda kadrosuz olarak 150 lira maaş alana verilen tazminat, 100 liranın tahsisatı olan 300 liradır. Bu husus, gerek teklif sahibinin ve gerek encümenlerin dikkatinden kaçmıştır. Bu cihetin de düzeltilmesini bilhassa rica edeceğim.

REİS — Başka söz istiyen arkadaşımız var mı, efendim?

Başka söz istiyen arkadaşımız olmadığına göre Maliye Encümeninin teklifinin müzakere edilmesini oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maliye Encümeninin mazbatası üzerinde müzakereye devam ediyoruz.

Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen arkadaşımız var mı, efendim? Yok.

Maddelere geçilmesini oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Takrirden aynı zamanda müstaceliyet de vardır. Müstaceliyetle görüşülmesi hususunu oyunza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 . III . 1950 tarih ve 6655 sayılı Kanuna ek Kanun

MADDE 1. — Temyiz Komisyonu Reisi, Daire Reisi, âza ve raportörleriyle Muvazzaf İtiraz Komisyonu Reis, âza ve raportörlerine aylıkları ile birlikte bağlı cetvelde gösterilen miktarda tahsisat verilir.

Tahsisat miktarının tayininde, kadro aylıkları ve buldukları memuriyet kadrosundan aşağı

derecede aylık alanların aldığı aylık derecesi esas tutulur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen arkadaşımız var mı, efendim? Madde hakkında söz istiyen olmadığına göre, madde hakkındaki bir takriri okuyoruz:

Vergiler Temyiz Komisyonu Reis ve âzalarına verilecek tahsisat hakkında.

Yüksek Reisliğe

Şifahen izah edilen sebeplere binaen teklife bağlı cetvelin sonundaki 1 nci dereceye ait 500 lira tahsisatın tayyini arz ve teklif ederim.

Yozgad

Ihsan Aktürel

REİS — Encümenin noktai nazarı?

REFET AKSOY (Ordu) — Encümenler yok. Ne Bütçe Encümeni ne de Maliye Encümeni.

REİS — Maliye Encümeni buarda.

IHSAN AKTÜREL (Yozgad) — Efendim, madde zaten meseleyi halletmiştir. Memure işgal ettiği memuriyet derecesi üzerinden ve bu dereceye muhassas olan tahsisat verilir. Kadrosuz olarak aldığı maaş derecesi müessir değildir. Maliye Encümeninin teklifi de böyledir. Maddeye göre aylıkları buldukları memuriyet kadrosundan aşağı derecede bulunanların ise işgal ettiği kadro değil aldığı maaş esas tutuluyor. Bu cihette ayrıca teemmüle muhtaçtır. 125 lira kadro maaşı alan Temyiz Komisyonu Reisi belki halen 150 lira alıyor, çünkü müddetini doldurmuş terfi etmiş olabilir. Kadrosunun üstünde maaş alabilir; fakat kadrosunun üstünde aldığı maaşın karşılığında kendisine ödenek verilmez. Temyizde de böyledir, Şûrada da böyledir, mahkemelerde de böyledir. Altmış liralık kadro kadrosuz olarak 70 - 80 lira maaş alan kimseye ancak 60 m ödenegi verilir 70 - 80 liranın karşılığı olan ödenek verilmez. Şimdi burada cetvelde birinci dereceye mahsus 500 lira ödenek konulmuş bir kere Temyiz Komisyonunda birinci derece yoktur. Sonra 125 liralık kadronun karşılığı 400 liradır. Binaenaleyh alttaki «derece - 1 ve karşılığı 500 lira» kaydi zaittir. Sehven konmuştur. Gerek teklif sahibi gerek encümen zühul etmiştir. Çünkü 500 lira tahsisat verilecek makam yoktur. Binaenaleyh mahalsiz ve lüzumsuz bir kayıt olarak kalacak ve teşevvüş husule gelecektir. Bu

Yüksek Reisliğe

6132 sayılı Kanunun 3 ncü maddesini tadil eden kanunun 1 nei maddesinin 2 nei fıkrasının, şifahen arz ettiğim sebeplerle (at-ıslahı işlerinde) tâbirinden sonra (ve tesislerinde) kelimesi ilâvesinden, keza aynı maddenin 3 ncü fıkrasındaki (ikramiyelerin açığı) tâbirinden sonra (yarış gelirinden) tâbiri çıkarılarak onun yerine (bu fondan) ibaresinin konulmasını arz ve teklif ederim..

Bursa
S. Karacabey

REİS — (Sadettin Karacabey'e hitaben) Konuşacak mısınız?

SADETTİN KARACABEY (Bursa) — Vazgeçtim, konuşmıyacağım, efendim.

REİS — Reşat Akşemsettinioğlu.

REŞAT AKŞEMSETTİNOĞLU (Bolu) — Vazgeçtim, efendim.

REİS — Her iki tavriri de tekrar okutup reylerinize arz edeceğim. (Alâkalı encümenlerden kimse yok, sesleri) Alâkalı Dahiliye Encümeninden arkadaşlar vardır, cevap vereceklerdir.

(Bursa Mebusu Sadettin Karacabey'in birinci tavriri tekrar okundu.)

REİS — Encümen filhal iştirak ediyor mu?

DAHİLİYE ENCÜMENİ NAMINA EKREM ANIT (Samsun) — Filhal iştirak ediyoruz, efendim.

(Bursa Mebusu Sadettin Karacabey'in ikinci tavriri tekrar okundu)

REİS — Encümen iştirak ediyor mu?

DAHİLİYE ENCÜMENİ NAMINA EKREM ANIT (Samsun) — İştirak ediyoruz, efendim.

REİS — Maddenin tashihli şeklini tekrar okutup reylerinize arz edeceğim, efendim.

At yarışları hakkındaki 6132 sayılı Kanuna Ek Kanun

MADDE 1. — At yarışları hakkındaki 10 . VII . 1953 tarihli ve 6132 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde yazılı yarış ikramiyeleri bir evvelki takvim yılında elde edilen gayrisâfi yarış gelirinin yekûnu üzerinden hesaplanır.

Cari yılda yarış gelirinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri yekûnundan fazla olması halinde bu fazladan yarış ikramiyelerine düşecek kısım millî bir bankada Ziraat Vekâleti em-

rine açılacak hususi fona devredilir. Fonda biriken para Ziraat Vekâleti tarafından at ıslah işlerinde ve tesislerinde sarf olunur.

Cari yılda yarış gelirinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri yekûnundan az olması halinde yarış ikramiyelerinin açığı yarış gelirinden kapanır.

REİS — Maddeyi bu şekilde reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Yarış gelirinin tahminî olarak tesbitinden dolayı yarış ikramiyelerine sarf edilemiyerek biriken paralar birinci maddenin 2 nei fıkrasında yazılı hususi fona devredilir.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun birinci müzakeresi bitmiştir.

Oylarını Kullanmayan arkadaşlar lütfen kullansınlar.

4. — *Ödünc para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilat yapılmasına ve 5841 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun lâyihası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/498)*

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz isteyen arkadaşımız var mı?.. (Yok sesleri) Evvelce söz alan arkadaşların isimlerini okuyorum: Ahmet Gürkan, İhsan Aktürel, Ömer Lütü Erzurumluoğlu, Halil İmre.

Kanunun birinci müzakeresi olması itibarıyla alâkalı vekil burada mı?.. (Yok sesleri).

Kanunun birinci müzakeresi olması itibarıyla, Vekil bulunmadığından, bir defaya mahsus olmak üzere müzakeresini gelecek İnikada bırakıyoruz.

Oy toplama muamelesi bitmiştir.

5. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey - İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti arasında imzalanan Kültür*

Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Maarif encümenleri mazbataları (1/526)

REİS — Kanunun birinci müzakeresidir. Halen Maarif Vekili ve Hariciye Vekili yok. Vekiller bulunmadığından bir defaya mahsus olmak üzere kanunun müzakeresini gelecek İnikada bırakıyoruz.

6. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri namına hareket eden «Export - Import Bank of Washington» arasında 20 Mart 1956 tarihinde imzalanan 25 milyon dolârlık kredi Anlaşması ve ekinin tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/573)

REİS — Ziraat Vekili ve Hariciye Vekili yok. Kanunun birinci müzakeresi olması itibarıyla bir defaya mahsus olmak üzere gelecek İnikada bırakılmıştır.

7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit Zirai emtia Anlaşmasının tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye, Ticaret, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/459)

REİS — Hariciye Vekili buradalar mı? Yok. Kanunun 1 nci müzakeresidir. Bir defaya mahsus olmak üzere gelecek İnikada bırakıyoruz.

8. — Abdülkadir Hayrettin Özgüven'in mahkûm olduğu cezanın affı hakkında Adliye Encümeni mazbatası (5/42)

REİS — Adliye Vekili buradalar mı? Yok. Kanunun 1 nci müzakeresidir. Bir defaya mahsus olmak üzere gelecek İnikada bırakıyoruz.

9. — Fevzi Boyar'ın mahkûm olduğu cezanın affı hakkında Adliye Encümeni mazbatası (5/43)

REİS — Keza, Adliye Vekili bulunmadığından, gelecek İnikada bırakılmıştır.

REİS — 24. III. 1950 ve 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifine 123 zat rey vermiştir. 122 kabul, bir ret vardır. Nisaboldan dolayı Kanun tekrar açık oyuna arz edilecektir.

Şu anda Riyaset ekseriyetin kaybaldığını tereddütsüz gördüğünden Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada son veriyorum.

Kapanma saati: 16,30

B — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Orman teknik elemanları arasında ek görevden halen faydalanamayanların mevcudolup olmadığına dair sualine Ziraat Vekili Esat Budakoğlu'nun tahrirî cevabı (7/336)

14. V. 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine Aşağıdaki sualimin Sayın Ziraat Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına tavassutlarımı saygı ile rica ederim.

Elâzığ
S. Toker

Orman teknik elemanlarına her ay maaşlarına ilâveten verilmekte olan ek görevden halen faydalandırılmayanlar mevcut mudur?

Mevcut ise miktarları ile faydalandırılmama sebepleri nedir?

T. C.

Ziraat Vekâleti

3. VI. 1957

Hususi Kalem Müdürlüğü

Sayı : 554, 34762

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine 16. V. 1957 tarihli Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü 7/336-4176/19073 sayılı yazıya K. :

Elâzığ Mebusu Sayın Selâhattin Toker'in, orman teknik elemanlarına her ay maaşlarına ilâveten verilmekte olan ek görevden faydalanamayanlar mevcut mudur? Mevcut ise miktarı ile faydalandırılmama sebeplerinin bildirilmesine dair yazılı sorularımın cevabı aşağıda arz olunmuştur.

Orman teknik elemanlarına her ay maaşlarına ilâveten verilmekte olan ek görevden fayda-

lanmayanlar mevcuttur. Bunların miktarı 266 dır.

Devlet Orman İşletmeleri mütedavil sermayesinden temin edilen teknik kadrolar orman başmüdürlüğü, işletme müdürlüğü, bölge şefliği, amenajman heyetleri, orman fidanlık ve ağaçlandırma grupları, orman yol ve inşaat işleri, koruma ekipleri ve reçine bölge şeflikleri gibi aktif ve mahrumiyet mıntakalarındaki vazifeler için tahsis edilmiştir. Bu vazifelerde istihdam edilen orman teknik elemanlarına, tahsis edilen kadrolardan ek görev verilmektedir. Bunun dışındaki işlerde tavsif edilen ve miktarı yukarıda yazılı bulunan elemanlar ek görevden faydalanamamakta ve esasen kadro miktarı da kâfi gelmemektedir.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

Ziraat Vekili
E. Budakoğlu

2. — *Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Elâzığ vilâyetine tahsis edilen çay, kahve ve gaz yağı miktarının artırılmasının mümkün olup olmadığına dair sualine İktisat ve Ticaret Vekili Abdullah Aker'in tahriri cevabı (7/339)*

15 . V . 1957

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Aşağıdaki sualimi, Sayın Ticaret Vekilinin yazılı olarak cevaplandırmasına tavassutlarımı saygı ile rica ederim.

Elâzığ
Selâhattin Toker

Elâzığ'ın hemen her köyünde çay, kahve ve gaz yağı sıkıntısı çekilmektedir. Elâzığ vilâyetinin bu maddelere ait tahsisinin artırılmasının mümkün olup olmadığı?

T. C.

İktisat ve Ticaret Vekâleti 3 . VI . 1957
Tetkik Heyeti Reisliği

Sayı : Genel : 11
Özel : 260

Özü : Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in yazılı sorusu
Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine
16 . V . 1957 tarihli Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü 7-339/4188/19093 sayılı yazıları cevabıdır :

Elâzığ vilâyetine tahsis edilen çay, kahve ve gazyağı miktarlarının artırılmasının mümkün olup olmadığına dair Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker tarafından vekâletimizce cevaplandırılmak üzere verilmiş olan yazılı soru tetkik olunmuştur.

1. Yüksek malûmları olduğu üzere çay satışları İnhisarlar Umum Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

Bu Umum Müdürlükten alınan malûmata göre, aylık çay tahsisleri idarelerin 1956 yılı satışları nazara alınmak suretiyle yapılmaktadır.

Soruda zikredilen çay sıkıntısına Süveyş Kanalının kapanması ve sevkiyatın Ümit Burnu yoluyla yapılması neticesi Hindistan ve Seylân'dan gelecek çayların yurda muvazaletinin gecikmiş olması âmil olmuştur. Fakat Mayıs 1957 den itibaren çay ithalâtının artması dolayısıyla yurdun her tarafına sevkiyata başlanmış ve Elâzığ vilâyetine de Mayıs ayı için 2 000 kilo çay tahsis edilmiş bulunmaktadır. Bu vilâyetin aylık kontenjanı Haziran 1957 den itibaren % 25 fazlasıyla 2 500 kilo olarak verilmesine çalışıldığı anlaşılmıştır.

2. Kahve mevcut imkânlar nispetinde vilâyetlerimize tahsis olunmaktadır. Bu meyanda Elâzığ vilâyetine 1956 Ocak ayından 1957 Nisanına kadar 16 aylık devrede ceman 25 ton kahve tahsis edilmiştir.

Ahiren ittihaz kılınan K/1088 sayılı Kararla kahve ithalât ve satışı ile İnhisarlar Umum Müdürlüğü vazifelendirilmiştir. Elde edilecek imkânlar nispetinde Elâzığ vilâyeti tahsisinin de artırılacağı tabiidir.

3. Gaz yağına gelince :

Gazyağı, benzin ve motorin gibi akar yakıtların vilâyetlere tahsisi 27 sayılı sirkülere göre yapılmaktadır.

Aralık 1956 - Mayıs 1957 devresinde Elâzığ vilâyetine benzin ve motorinden başka 1 212 ton gazyağı tahsis olunmuştur.

Vilâyetlerin aylık kontenjanları sarf edilip de talep vâkı olursa ilâve tahsisler yapılmaktadır.

Elâzığ vilâyetinden de talep vukuunda gazyağı tahsisi miktarının artırılması mümkündür.

Keyfiyeti saygı ile arz ederim.

İktisat ve Ticaret Vekili
A. Aker

3. — Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan'ın, Gerze felâketzedelerine tevzi olunan nakdî yardıma ve Gerze'nin yeniden kurulması dolayısıyla istimlâk olunan arsalara dair Başvekilden olan sualine Dahiliye Vekili Namık Gedik'in tahriri cevabı (7/290)

25 . I . 1957

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına
Aşağıda arz ettiğim hususların Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla rica ederim.

Sinob
Şerafettin Ayhan

1. Türk halkından toplanıp Gerze felâketzedelerine tevzi olunan nakdî yardımın tevziinden mağdur olan vatandaşların şikâyetlerini duymaktayız.

Bu mevzuun yetkili müfettişler marifetiyle mahallinde tetkikinin faydalı olacağı kanaatindeyim. Hükümetin bu hususta ne düşündüğü?

2. Gerze'nin yeniden kurulması dolayısıyla istimlâk olunan arsalara komisyonlarca emsaline nazaran farklı fiyatlar takdir edilmesi yüzünden mahkemeye intikal eden dâvaların büyük mikyasta arttığı, birçok vatandaşların bu yüzden mahkeme kapılarında sürünmekte olduğunu istihbar etmiş bulunuyorum. Bu muamelelerin şikâyetleri azaltacak ve mahkemeye müraعاتı önliyecek bir tarza irca hususunda Hükümetin bir tedbir düşünüp düşünmediği?

T. C.

Dahiliye Vekâleti

3 . VI . 1957

V. İ. G. M.

3. Ş. M.

Sayı : 23364/53, 5609

Özü : Gerze felâketzedelerinin şikâyetleri hakkında.

T. B. M. Meclisi Yüksek Riyasetine

Türk halkından toplanarak Gerze felâketzedelerine tevzi olunan nakdî yardımın dağıtılmasından mağdur olan vatandaşların şikâyetleri ve bu yangın dolayısıyla yeniden kurulmakta olan Gerze'de, istimlâk olunan arsalara komisyonlarca emsaline nazaran farklı fiyatlar takdir edilmesi yüzünden mahkemeye intikal eden dâvaların büyük mikyasta arttığı, birçok

vatandaşların mahkeme kapılarında sürünmekte olduğundan bahsile Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan arkadaşımın Sayın Başvekil tarafından cevaplandırılmasını isteği ile Yüksek Riyasetlerine sunulan 25 . I . 1957 tarihli tahriri sual tahriri, Başvekâlet makamından Vekâletimize intikal ettirilmekle bahis konusu mesele mahallinde Maliye müfettişlerine tetkik ve tahkik ettirilmiştir.

Bu tetkikat neticesinde ve madde sırasına göre arzı cevabediyorum.

1. 13 Şubat 1956 tarihinde Gerze kasabasında vukua gelen yangında evi, ticarethanesi, ev eşyası ve ticari emtiası hasara uğriyan felâketzedelere yardım maksadiyle Ankara'da (Gerze Yangın Felâketzedeleri Millî Yardım Komitesi) adı ile bir Komite kurulmuş bu meyanda Gerze'de de mahalli bir Komite teşkil edilerek çalışmalarına başlamıştır.

Yangında zarara duçar olan vatandaşlardan zarar ve ziyânların miktarını gösterir beyannameler alınmış ve her felâketzede vatandaş bu beyannamelerle zararlarını kendi takdir ve ölçülerine göre mahalli Komiteye bildirmişlerdir.

Yangında resmî daire kuyudatı istifade edilemeyecek kadar hasara uğradığından komite bu beyannameler muhteviyatının hakikata uygunluk derecesinin tesbitinde müşkülâtle karşılaşmıştır. Bu durumu takdir eden Millî Yardım Komitesi Sinob Valiliğine müracaatle bir revizyon Komitesinin kurulması suretiyle, beyannamelerdeki zarar miktarlarının yeniden tetkikata tâbi tutulması ve hakikî zarar listelerinin düzenlenmesini talebetmiştir. Zararın tesbiti için lüzumlu malûmat ve delâil yangında tamamen zâyi olduğundan, zarar görenlerin ev eşyası ve ticari emtiaların değerini son santimine kadar bilinmesine maddeten imkân olmadığından mümkün mertebe tatminkâr sayılabilecek bir tahmine teşebbüs edilmiştir.

Felâketzedelere nakdî yardım tevzii Ankara Millî Yardım Komitesi namına Gerze'ye giden Afyon Mebusu Rıza Çerçel reisliğindeki heyetçe yapıldığına göre, Gerze'de kurulan Revizyon Komitesi sadece vatandaş beyannamelerinde beyan olunan zarar tesbiti ile iktifa eylemiş, tevziatla vazifelendirilmemiştir.

Bu bakımdan Gerze kazası mahalli yardım komitesine para tevziinden mütevellit bir suç izafesine imkân tasavvur edilememiştir. Ancak fe-

lâketzedelerin verdikleri zarar, ziyan beyannamelerinin revizyona tâbi tutularak bu şahısların hakiki zararlarını tesbit maksadiyle kaymakamın riyasetinde muhtelif teşekkül ve siyasi cemiyetlerden alınan âza ile toplanmış bulunan revizyon komitesi hakiki zarar ve ziyan tesbiti ile vazifelendirilmiştir. Şikâyetlerin hedef ve gayesi her ne kadar bu komitenin zarar ve ziyan tesbitinde hata yaptığı noktasma müteveccih ise de; komite bu vazifesini en ufak bir hataya düşmeden ifa edebilecek kadar delil ve karineden yangın sebebiyle mahrum bulunmuş ve âzasının malûmat ve tahminlerine itibar ederek karar vermek mecburiyetinde kalmıştır.

Bu esas dairesinde yapılan zarar tahminlerinde, adaletsizlik ve tarafgirlik tevliyeler mahiyette kasit eserine teşadüf ve bu sebeple komite başkanı kaymakam ve âzaları haklarında soruşturma açılmasını icabettirir bir hal müşahede olunmamıştır.

Ancak Gerze kazası Çarşı mahallesinden Kâzım Kurat isminde bir vatandaş tarafından 12. IV. 1957 tarihli dilekçe ile aynı mahalle muhtarı Salim İpekkan'ın nafıa makinisti Osman Kethüda'dan yangındaki zararını tesbit ettirmek maksadiyle 250 Türk lirası rüşvet aldığı ihbar edilmiş ve bu hususta düzenlenen 27. IV. 1957 tarihli ve 36/67 sayılı müfettiş raporu ile C. Müddeiumumiliğine tevdi olunmuştur.

2. Gerze'nin yeniden kurulması dolayısıyla istimlâk olunan arsalarla emsaline nazaran farklı fiyat takdir edilmesi yüzünden mahkemeye intikal eden dâvaların büyük mikyasta arttığı ve birçok vatandaşların bu sebepten mahkeme kapılarında sürünmekte olduğu hususuna gelince :

Gerze'de vukubulan yangın felâketinde kasabanın mühim bir kısmı kâmilan yanmış ve kasabanın yeniden kurulması lüzumu ortaya çıkmıştır. Bu maksatla lüzumlu istimlâklere girilerek yangın sahasında 1.109 ve inkişaf sahasında da 70 parselin istimlâk muamelesi tekemmül ettirilmiştir. Ceman yekûn 1.179 parsellik istimlâk muamelesine muhatap mülk sahiplerinden 182 parsel sahibi belediye encümenine itiraz etmiştir. Encümenince bu şahısların itirazları tetkik olunarak istimlâk komisyonu kararının yerinde olduğuna ve itirazların reddine karar vermiştir.

Belediye encümenine vâkı bu taleplerin reddi üzerine 70 parsel sahibi 6683 sayılı Kanun gereğince mahkemeye başvurmuşlardır.

Bu izahattan anlaşılacağı üzere, mahkemeye intikal eden dâvaların büyük mikyasta arttığı, birçok vatandaşların bu yüzden mahkeme kapılarında sürünmekte olduğu iddiası hakikate uygun değildir. 1.179 istimlâk muamelesinden 70 parsel sahibinin tezyidi bedel talebiyle mahkemeye müracaat etmiş olması bu görüşü teyit ve takviye eylemektedir. Kaldı ki; vatandaşın en son müracaat merciine kadar kendisini haklı zannettiği bir mevzuda talep ve dâvada bulunması, mahkeme kapılarında sürünmek değil, hakkını alabilmek arzusunun mevcudiyetine delildir.

Bu sebeple hâdisede her hangi bir suçlu ve soruşturma açılmasını gerektirir bir eihet olmadığı anlaşılmıştır.

Dahiliye Vekili
N. Gedik

Áza adedi	: 541
Rey verenler	: 123
Kabul edenler	: 122
Reddedenler	: 1
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 400
Münhal mebusluklar	: 18

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer

AĞRI

Celâl Yardımcı

ANKARA

Átuf Benderliođlu

Ömer Bilen

Áliye Coşkun

Ramiz Eren

Muzaffer Ergüder

Mümtaz Tarhan

Fuad Zincirkıran

ANTALYA

Ahmet Tokus

AYDIN

Namık Gedik

Etem Menderes

Cevat Ülkü

BALIKESİR

Esat Budakoğlu

Mekki Said Esen

Ahmet Kocabıyıkoğlu

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL

Necati Aras

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu

İhsan Gülez

BURSA

Agâh Erozan

Sadettin Karacabey

Halük Şaman

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Emin Kalafat

Servet Sezgin

DENİZLİ

Ali Rıza Karaca

Mustafa Gülcügil

İsmail Hadımlioğlu

Ali Çobanođlu

Mehmet Karasan

DİYARBAKIR

Ragıp Karaosmanoğlu

EDİRNE

Mehmet Enginün

Rükneddin Nasuhiođlu

Sabahattin Parsoy

ELAZIĞ

Suphi Ergene

ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı

Tevfik Şenocak

ERZURUM

İshak Avni Akdağ

Zeki Çavuşoğlu

ESKİŞEHİR

Hasan Polatkan

GAZİANTEP

İhsan Dai

GÜMÜŞANE

Sabri Özean San

HATAY

Ali Muhsin Bereketođlu

A. Mithat Kuseyriođlu

İSPARTA

Tahsin Tola

İSTANBUL

Seyfi Gögen

Hâdi Hüsmen

Nadiv Nadi

İZMİR

Abdullah Aker

Mehmet Aldemir

Nebil Sadi Altuđ

Behzat Bilgin

Sadık Giz

Halük Ökeren

Abidin Tekön

Behçet Uz

KARS

Sırrı Atalay

Turgut Göle

İbrahim Us

Rıza Yalçın

KASTAMONU

Nâzım Batur

Süleyman Çağlar

Salim Esen

Ali Muzaffer Tanöver

KIRKLARELİ

M. Ali Ceylân

KIRŞEHİR

Mehmet Mahmudođlu

Tahir Taşer

KOCAELİ

Nüzhet Akın

Selâmi Dinçer

Hamza Osman Erkan

Kâzım Meriç

KONYA

Tevfik Fikret Baran

Halil Özyörük

MALATYA

İsmet İnönü

Abdullah Körođlu

Nuri Ocakcıođlu

Hilmi Özbay

Tevfik Ünsalan

Nüvit Yetkin

MANİSA

Samet Ağaoğlu

Hikmet Bayur

Şemi Ergin

Nafiz Körez

MARDİN

Bahaettin Erdem

MUĞLA

Zeyyat Mandalıncı

Nuri Özsan

Yavuz Paşamehmetoğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan

Hüseyin Avni Göktürk

Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Mehmet Cemil Bengü

Feyzi Boztepe

Memiş Yazıcı

SAMSUN

Ekrem Anıt

Muhittin Özkefeli

Hâdi Uzer

SİNOB

M. Vehbi Dayıbaş

Nuri Sertoğlu

SİVAS

Hüseyin Çitil

Ercüment Damalı

Nurettin Ertürk

Hüseyin Yüksel

TOKAD

İhsan Baç

Hulûsi Bozbeyođlu

Selâhaddin Gülüt
Ahmet Gürkan
Osman Haçbaloglu
TRABZON
Sabri Dilek
Sami Orberk

Pertev Sanaç
İsmail Şener
TUNCELİ
Bahri Turgut Okaygün
URFA
Saim Önhon

UŞAK
Orhan Dengiz
Hâcım Yılmaz
VAN
Hilmi Durmaz
Hamit Kartal

Kemal Yörükoğlu
YOZGAD
İhsan Aktürel
Numan Kurban
Hâşim Tathoğlu

[Reddedenler]

RİZE

Izzet Akçal

[Reye iştirak etmeyenler]

AFYON KARAHISAR

Rıza Çerçel
Sıtkı Koraltan
Kemal Özçoban
Osman Talu
Hüseyin Tiryakioğlu
Murad Âli Ülgen
Gazi Yiğitbaşı

AGRI

Kasım Küfrevi
Halis Öztürk
Nimet Sümer

AMASYA

Faruk Çöl
Kemal Eren
Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Dağistan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Muhlis Ete
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Zafer Gökçer
Neemi İnanç
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Hâzım Türegün

ANTALYA

Kenan Akmanlar
Fatin Dalaman
Attilâ Konuk
Asım Okur

Burhanettin Onat
Ahmet Tekelioğlu

AYDIN

Necati Çelim
Nail Geveci
Nihat İyriboz
A. Baki Ökdem
Zühtü Uray

BALIKESİR

Vacid Asena
Enver Güreli
Mücteba İştin
Halil İmare
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtas
Muharrem Tunçay

Sırrı Yırcalı

Sıtkı Yırcalı

BİLECİK

Şevki Hasıret
Talât Oran
Yümnü Üresin (I.)

BİNGÖL

Sait Göker
Ekrem Yıldız

BİTLİS

Nusrettin Barut
Selâhaddin İnan

BOLU

Selâhaddin Baysal
Fahri Belen
Sabri Çonkar
Mithat Dayioğlu
Ahmet Hatı

Lütfi Oğultürk

BURDUR

Fethi Çelikkbaş
Hüseyin Çimen
Behçet Kayaalp
Mehmet Özbey

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çiracıoğlu
Selim Ragıp Emec
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumcu
Hulûsi Köymen
İbrahim Ökten
Kenan Yılmaz
Ali Ferruh Yücel

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alp-
kartal
Bedi Enüstün
Safaeddin Karanakeç
İhsan Karasioğlu
Nuri Togay
Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman
İbrahim Aydın
Celâl Boynuk
Kenan Çiğman
Asım Emrem
Tahsin Uygur

ÇORUH

Mecit Bumin
Hilmi Çeltikçioğlu
Yaşar Gümüşel
Muzaffer Önal

ÇORUM

Sedat Baran
Mustafa Kemal Biber-
oğlu
Yakup Gürsel
Şevki Gürses
Ali Rıza Kılıçkale
Baha Koldaş
Cevat Köstekçi
Hüseyin Ortakçioğlu
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit
Osman Ongan
A. Hamdi Sancar
Refet Tavashoğlu

DIYARBAKIR

Fikri Arıç
Yusuf Azizoglu
Mustafa İkinci
İhsan Hamid Tığrel
Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Cemal Köprülü
Hasan Maksudoğlu
Kemal Yaşınkılıç

ELÂZİG

Hüsnü Göktaş
Ömer Faruk Sanaç
Selâhaddin Toker
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sana-
lan

Veysel Varol

ERZURUM

Rıfık Salim Burçak
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket İnce (İ.)
Hasan Numanoğlu
Cemil Önder
Rıza Topcuoğlu
Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
Abidin Potuoğlu
İsmail Sayın
Hicri Sezen
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik
Ekrem Cenani
Samih Inal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Cevdet San
Salâhaddin Ünlü

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Hayrettin Erkmen
Tahsin İnanc
Abdullah İzmen
Doğan Köymen
Mazhar Şener
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağ
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Halıs Tokdemir
Halit Zarbun

HAKKÂRİ

Übeydullah Seven

HATAY

A. Feyzi Atahan
Abdullah Cilli
Şekip Inal
Şemsettin Mursaloğlu
Celâl Ramazanoğlu

Şevket Sarıcalı

İÇEL

Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan (Rs.)

Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Zühtü Hilmi Velibese

İSTANBUL

Necmî Ateş
Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Nazım Bezmen
Ali Fuad Cebesoy
Faruk Nafiz Çamlıbel
Aleksandros Hacopulos

Lütfi Kırdar
Ziya Köktürk
Fuad Köprülü
Naci Kurt

Adnan Menderes (Baş-
vekil)

Emin Onat
Mükerrem Sarol
Nizamettin Âli Sav

Hanri Soriano
Zeki Rıza Sporel
Hamdullah Suphi Tan-
rıöver

Zakar Tarver
Füruzan Tekil
Nazlı Tılabar

Ahmet Topcu
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Nuri Yamut (İ.)

Tahsin Yazıcı

İZMİR

Pertev Arat
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Muammer Çavuşoğlu
Arif Güngören

Necdet İncekara

Osman Kapani

Rauf Onursal

Nuriye Pınar

Mehmet Ali Sebük

İlhan Sipahioğlu

KARS

Fevzi Aktaş
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Mehmet Hazer
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Basri Aktaş
Hilmi Dura
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
Ziya Termen

KAYSERİ

Fikri Apaydın (Rs. V.)
Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacıpaşaoğlu
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Fikret Filiz
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı

KOCAELİ

Ekrem Alican
Ziya Atıç
Hamdi Başak
Sefer Göksel
Turan Güneş
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Abdürrahman Fahri
Ağaoğlu
Hamdi Rağıp Atademir
Hidayet Aydın
Mustafa Bağrıaçık

Remzi Birand

Sıtkı Salim Burçak

Abdi Çilingir

Ziyad Ebüzziya

Reyhan Gökmenoğlu

Muhittin Güzelkılınç

Mekki Keskin

Ahmet Koyuncu

Tariq Kozbek

Muammer Obuz

Halil Özyörük

M. Rüştü Özal

Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Na-
suhoglu

Osman Özbilen

İhsan Şerif Özgen

Nihat Haluk Pepeyi

İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan

Ahmet Fırat

Mehmet Kartal

Kâmil Kırıkoglu

Mehmet Fahri Oral

Mehmet Zeki Tulunay

MANİSAYunus Muammer Ala-
kant

Hayri Büke

Adnan Karaosmanoğlu

Fevzi Lütfi Karaosman-
oğlu

Melih Koçer

Muzaffer Kurbanoglu

Sudi Mihçioğlu

Muhlis Tümay

MARAŞ

Abdullah Aytemiz

Ahmet Bozdağ

Ahmet Kadoğlu

Mahmut Karaküçük

Nedim Ökmen

Remzi Öksüz

Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Halim Şatana
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Nâtik Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu

MUŞ

Semsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Giyasettin Emre

NİĞDE

Sadettin Ertur
Ahmet Nuri Kadioğlu
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Zihni Üner

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Fazıl Erim
Fazıl Ertekin
Sabri İşbakan
Selâhattin Orhon

RİZE

Hüseyin Agun
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Abdullah Eker
Rami Ozan Gümüšoğlu
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Şükri Uluçay

SEYHAN

Mustafa Akcah
Zahit Akdağ
Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Salim Serçe
Lâtfi Sezgin
Siman Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
Mehmet Ünalı

SİİRD

Suat Bedük
Baki Erden
Veysi Oran
Mehmet Daim Süalp

SİNOP

Şerafettin Ayhan
Server Somuncuoğlu
Haşim Tari
Muhit Tümerkan

SİVAS

Nuri Demirağ
Abdürrahman Doğruyol
Şevki Ecevit
Etem Erdinç
Kâzım Oskay
Rifat Öçten
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Necmi Arman
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

Hasan Kangal
Ömer Sunar
Mehmet Şahin
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Halit Ağanıoğlu (İ.)
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu
Selâhattin Karayavuz
Emrullah Nutku
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Fethi Ülkü
URFA
Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Mehmet Hatiboğlu
Hasan Oral
Celâl Önel
Aziz Özbay
Muzaffer Timur

UŞAK

Yusuf Aysal
Hakkı Gedik

VAN

Muslih Görentaş
YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Ömer Lâtfi Erzurum-
luoğlu
Ali Unlüsoy

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Hüseyin Balık
Suat Başol
Necati Diken
Hakkı Hilâleci
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	2
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		18

Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 211

Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanuna Ek kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/283)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

24. III. 1950 tarih ve 5655 sayılı Kanuna ek olarak hazırlanan kanun teklifimiz esbabı mucibe lâyihası ile birlikte leffen takdim kılınmıştır.

Kanuniyet kesbetmesi için gereğinin yapılmasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim. 20. III. 1956

Yozgad Mebusu
Ö. L. Erzurumluoğlu

MUCİP SEBEPLER LÂYİHASI

Memleketimizde âmme hizmetlerinde vazife almış bulunan memurların ücret rejîmi 1947 yılına kadar Barem ve Teadül kanunları unvanını taşıyan mevzuat ile umumi bir tevazün ve teadüle tâbi tutulagelmiştir.

1947 yılında Hâkimler Kanununa ek olarak kabul edilmiş olan 19. II. 1947 tarihli ve 5017 sayılı Kanunla hâkimlerin kaza vazifesi görmekte olmaları ve bu bakımdan diğer memurlardan ayrı bir istihkak rejimine tâbi tutulmaları lâzımgeldiği esbabı mucibesıyla bunlara «Hâkim ödeneği» adı ile her ay, umumi teadül esasları içerisinde tâyin edilmiş olan aylıklarına ilâveten miktarı kadrolara göre değişik bir ilâve istihkak ödenmesi esası kabul edilmiştir.

O tarihten bu yana diğer Devlet teşekküllerinde kaza vazifesi görmekte olan vazifelilerin de hâkimler gibi ve onlarla muvazi olarak hususi bir istihkak rejimine tâbi tutulmasının uygun olacağı fikri zihinlerde tenebbüte başlıyarak son zamanlarda artık kaza organları arasında malî haklar bakımından eşitlik sağlanmasının bir adalet icabı olduğu yaygın bir kanaat halini almıştır.

Nitekim ahiren Devlet Şûrası mensuplarına da hâkimlerde olduğu üzere tahsisat verilmesi hususunda yapılmış olan bir kanun teklifi alâkalı encümenlerde de mazharı tasvibolarak Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetine sunulmuş bulunmaktadır.

Kaza vazifesi gören teşkilât mensuplarına ayrı bir istihkak verilmesi esasının böylece mevzuat ile de takviye edilen bir ihtiyaç halini alması karşısında malî kaza mercilerinin (yani Vergiler Temyiz, Muvazzaf İtiraz komisyonlarının) hatıra gelmemesi tabiatıyla imkânsızdır. Zira, 5655 sayılı Kanunla bugünkü şeklini almış bulunan malî kaza mercilerinin kazai vazife ifa ettikleri her türlü tereddüt ve şüpheden tamamiyle uzaktır. Filhakika, bu kanaat aşağıda kısaca izah olunan hukuki ve kanuni prensip, tatbikat ve hükümlerle müeyyet bulunmaktadır.

Fiilî, hukuki durum :

Malî hâdiselerin ve vergilendirme muamelelerinin arz ettiği tenevvü, seyyaliyet, ehemmiyet ve sair hususiyetler bir taraftan maliye hukuku ve vergi hukuku adlariyle müstakil birer ilim şubesinin doğmasına, üniversitelerde - bizde de İstanbul Üniversitesinde - müstakil Maliye Hukuku ve Vergi Hukuku kürsülerinin, Maliye enstitülerinin ihdasına yol açtığı gibi, diğer taraftan, Almanya, İsviçre, Holânda, Danimarka, İsveç ve Avusturya'da adli ve idari kaza haricinde malî ih-

tilâfları tetkik ve karara bağlamak üzere tamamiyle müstakil, Birleşik Amerika, Kanada gibi memleketlerde de bâzı hususiyetleri ile müstakil mercilerin teşkilini zaruri kılmış, diğer memleketleri de bu yolda tetkik ve araştırmalara, çalışmalara sevk eylemiştir.

Memleketinizde ilk defa idari kazayı tesis eden 29 Şevval 1287 ve 9 Kânunsani 1286 tarihli İdare-i Umumiye-i Vilâyet Nizamnamesi vergi ihtilâflarını, diğer idari ihtilâflar meyanında, tetkik vazifesini idare heyetlerine tevdi eylemiştir.

Bilâhara, Şûrayı Devletin ihdasından sonra, idare heyetlerince ittihaz olunan kararlar Şûrayı Devlet tarafından nihai olarak tetkik edilmeye başlanılmıştır.

5 Rebiülevvel 1297 tarihli Emlâk ve Temettü Kanunu ile malî kaza, idari kaza ile irtibatlı olarak tâazzi ve teşekküle başlamıştır. Filhakika, bu tarihten itibaren varidat kanunlarıyla işbu kanunların tatbikatında mükellef ile alacaklı Devlet arasında tahaddüs edecek ihtilâfları tetkik etmek üzere hususi İtiraz, İstinaf, Temyiz mercileri tâyin ve teşkil edilmeye başlanmıştır. Bu mercilerin kararları, yine, nihai olarak Devlet Şûrasının tetkikine tâbi olmuştur.

6 . VII . 1939 tarih ve 3692 sayılı Kanunla malî kaza yeni bir safhaya intikal eylemiştir. Bu kanunla en mühim vergilerin itiraz ve temyiz mercileri tevhit edilmiş ve hukuki esas ve prensiplere göre teşkilâtlandırılmaya başlanmıştır. Bilâhara yeni çıkan vergi kanun ve tadillerinde işbu kanuna yapılan âtıflarla bu mercilerin vazifelerinin şümülü genişletilmiştir.

Bu arada bâzı malî kanunlar vergi ile alâkası bulunmayan bâzı malî ihtilâfların tetkikini de bu mercilere tevdi eylemiştir.

Nihayet, 5432 sayılı Vergi Usul Kanunu ile, gümrük idarelerince cibayet olunan vergiler hariç, Hazine, hususi idareler ve belediyelere tarh ve tahsil olunan bilcümle vergi, resim ve harcalara mütaallik ihtilâfların rüyeti Vergiler İtiraz ve Temyiz komisyonlarının vazife ve salâhiyetine dâhil olmuştur. Böylece, Temyiz ve İtiraz komisyonları vergi, resim, harçlarla bâzı malî hâdiselere mütaallik ihtilâfları tetkik eden hususi kanuni merciler olmuştur.

5655 sayılı Kanunla, 3692 sayılı Kanun ilga ve mensuplarının tâyin ve terfileri bitaraf heyetlere tevdi edilmek suretiyle kendine mahsus usul hükümlerine tâbi olan bugünkü teşkilât vücut bulmuştur; teşkilâta vazife alanların muallimlik de dâhil aslı vazifelerinden başka her hangi bir vazife almaları da menedilmek suretiyle bu mercilerin her türlü tesirden uzak, bitaraf teşekküller haline gelmesi temin edilmiştir.

Böylece, bizde de Maliye Vekâletine bağlı, fakat çalışmalarında tamamiyle müstakil - adı ne olursa olsun - mahiyeten bir malî kaza doğmuştur.

Kanuni durum :

Vergiler İtiraz ve Temyiz komisyonları; 3546 sayılı Şûrayı Devlet Kanununun 24 ve 32 nci maddelerine göre idari kaza içinde yer alan hususi kaza mercileridir. Şûrayı Devletçe ittihaz olunan mütaaddit tevhidî içtihad ve daire kararları ile ve ayrıca Temyiz Mahkemesi içtihad kararları ile bu komisyonların birer kaza mercii oldukları da her hangi bir tereddüde mahal kalmıyacak şekilde, açıkça tesbit edilmiş bulunmaktadır.

3546 sayılı Kanunun 32 nci maddesine göre bu komisyonlarca ittihaz edilen kararlara karşı Devlet Şûrasına müracaat imkânı mevcut ise de, bu hal komisyonların ifa ettikleri hizmetin kazai mahiyette oluşuna mâni değildir. Aksi takdirde kararlarına karşı Temyiz Mahkemesine müracaat yolu açık olan adli mahkemeleri de kaza mercii saymamak icabeder.

Diğer taraftan, ezcümle, 5432 sayılı Kanunun 369 ve 6183 sayılı Kanunun 58 nci maddeleriyle işbu maddelerde sayılan ahvalde, kararlarının katî ve nihai olduğu tasrih edilmek suretiyle kanun vazının işbu komisyonları tamamiyle müstakil bir kaza mercii haline getirmeye mütemayil bulunduğu anlaşılmaktadır.

Temyiz komisyonunca ittihaz olunan - ki sayısı yılda otuz bini aşmaktadır - kararlardan pek cüzi kısmının Şûrayı Devlete intikal etmesi, tarafların umumiyetle bu kararlarla tatmin edilmiş bulunmalarıyla de tatbikatta bu merciler fiilen ayrı ve müstakil bir kaza hüviyetini iktisabetmek yoluna girmiş bulunmaktadır.

Hulâsa, yıllık yekûnu yüz milyonlarca liraya bâliğ olan ve her biri bâzen birkaç milyon liralık tarhiyata taallûk eden, hususi bir bilgi, ihtisas ve tecrübeyi icabettiren ihtilaflârda vergi, resim ve harcın mükellefi olan daire, müessese ve şahıslarla alacaklı Devlet idarelerinin haklarının, adalet ve kanun esasları dairesinde, tecellisini temine çalışan işbu komisyonlarda vazife gören reis, âza ve raportörlerin ifa ettikleri hizmetin mahiyeti, ehemmiyet ve şümül derecesi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, 5655 sayılı Kanununun 26 nci maddesiyle, bu memurların, vazifeli buldukları komisyonlar haricinde muallimlik de dâhil olmak üzere her hangi bir vazife almaları da menedilmek suretiyle bitarafılıkları temin edilmiş; buna mukabil, böylece, faal idarede vazife alan emsallerinin ek görev ve sair şekillerle maaşlarından başka ayrıca ücret almakta bulunmaları ücret teadülünün bu memurlar aleyhine bozulmasına yol açmıştır. Bu hal, bilhassa son yıllarda, birçok memurun vazifeden ayrılmasını ve yerlerine ehliyetli ve bilgili kimselerin temininde büyük müşkülât ile karşılaşılmasını mucibolmuştur.

Binaenaleyh, emsali kazai hizmet ve vazifeleri ifa edenlere tanınmış ve tanınmakta olan hakların bu memurlara da teşnili adalet ve muadelet kaidelerinin tabii bir neticesidir.

Bu maksatla hazırlanan kanun teklifinde, bahsi geçen komisyonlarda vazife alanlara verilecek ödenek miktarı ve esasları tamamiyle 5017 sayılı Kanun hükümlerine mütenazır olarak tesbit edilmiştir.

Gayrimuvazzaf itiraz komisyonlarının müstemirren faaliyette bulunmaları ve âzalarından ikisinin de memur olmaması komisyon reisi vali veya kaymakamların temsil ödeneği almakta bulunmaları dolayısıyla bu komisyonların işbu teklifin şümülü dışında bırakılması uygun görülmüştür.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 2/283

Karar No. 38

25 . IV . 1956

Yüksek Reisliğe

Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifi, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere olundu:

Yapılan inceleme sonunda; teklif sahibinin esbabı mucibesinde de izah edildiği veçhile, kaza vazifesi gören Temyiz Komisyonu Reis, âza ve raportörleriyle muvazzaf İtiraz Komisyonu Reis, âza ve raportörlerine tahsisat verilmesini istihdaf eden teklif, encümenimizde de yerinde görülmüş, ancak tahsisatın ödeneceği tertibi göstermek mak-

sadiyle geçici bir madde ilâve edilerek metin aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Encümeni Reisi M. M.
Amasya Afyon K.
H. Koray O. Talu

Kâtip
Kayseri Bolu Çankırı
H. Kurmel S. Baysal A. Emrem

İmzada bulunamadı
Giresun Kars Urfa
A. İzmen R. Çakar F. Ergin
İmzada bulunamadı

Bütçe Encümeni Reisliği tezkeresi

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 2/283
Karar No. 13

5 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifi, geçen içtima senesinde encümenimize tetkik ve karara varılarak raporu tanzim edilmiş ve imza noksanlığı dolayısıyla Umumi Heyete arz edilmek üzere Makamı Âlinize

gönderilememiştir.

Kanun teklifi hakkında evvelce itiraz olunan karar ve bu hususta tanzim olunan rapor yeni teşekkül eden encümenimiz tarafından da aynen kabul edilmiş olmakla merbutan takdim olunur.

Bütçe Encümeni Reisi
Balıkesir Mebusu
Halil İmre

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 2/283
Karar No. 13

5 . XII . 1956

Yüksek Reisliğe

Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifi Maliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi, esbabı mucibesinde belirtildiği üzere, 1947 senesinde Hâkimler Kanununa ek olarak kabul olunan 5017 sayılı Kanunla hâkimlerin kazai salâhiyetleri dolayısıyla diğer memurlardan farklı bir rejime tâbi tutularak kendilerine hâkim ödeneği verilmesi kabul ve muahharen çıkan kanunlarla da bu haklar Şûrayı Devlet ve Divanı Muhasebata da teşmil edilmiş olduğu eihetle bir malî kaza mercii olan vergiler Temyiz ve muvazzaf itiraz komisyonlarının da bahşedilen bu haktan istifadelerini temin maksadiyle hazırlanıp sevk edilmiştir.

Teklif üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerden, Vergiler Temyiz ve muvazzaf

İtiraz komisyonlarının gerek hizmetlerinin fonksiyonu ve gerek hukuki salâhiyetleri bakımından adli kaza, idari kaza ve malî kaza müesseseleri gibi mütalâasına imkân olmadığı, belirtilerek teklifin kabulüne imkân görülemediği bildirilmiştir.

Mazbatamız Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Mazbata M.	Kâtip
Balıkesir	Giresun	Balıkesir
<i>H. İmre</i>	<i>M. Şener</i>	<i>M. H. Timurtaş</i>
Afyon K.	Antalya	Çankırı
Redde muhalifim	<i>K. Akmanlar</i>	<i>T. Uygur</i>
<i>M. Â. Ülgen</i>		
Çorum	Diyarbakır	Gaziantep
<i>Y. Gürsel</i>	<i>H. Turgut</i>	<i>E. Cenani</i>
İçel	İzmir	İzmir
<i>İ. Gürgen</i>	<i>A. Aker</i>	<i>B. Bilgin</i>
Konya	Konya	Muğla
<i>M. Bağcıoğlu</i>	<i>R. Birand</i>	<i>N. Poğrazoğlu</i>
Ordu	Trabzon	Van
<i>R. Aksoy</i>	<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>	<i>K. Yörükoğlu</i>
	Zonguldak	
	<i>S. Duralı</i>	

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 2/283
Karar No. 106

24 . V . 1957

Yüksek Reisliğe

Yozgad Mebusu Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu'nun, Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler ilâvesine dair 5655 sayılı Kanuna ek kanun teklifi hakkında evvelce encümenimize tanzim olunan mazbata Umumi Heyete arz edilmiş ve Umumi Heyetin 10 . XII . 1956 tarihli 14 neü İnikadında cereyan eden müzakerelerden sonra yeniden tetkik edilmek üzere encümenimize iadesi talep ve bu suretle encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti Müsteşarı ve Vergiler Temyiz Komisyonu Reisi hazır olduğu halde yeniden tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi; kaza mercileri olması hasebiyle hâkimlere, Şûrayı Devlet ve Dîvanı Muhasebata ısdar olunan kanunlar gereğince verilmekte olan hâkim tazminatının malî bir kaza mercii olması hasebiyle Vergiler Temyiz ve Muvazzaf İtiraz komisyonlarına da teşmilini istihdaf etmektedir.

Evvelce encümenimizde cereyan eden uzun müzakerelerden sonra Vergiler Temyiz ve Muvazzaf İtiraz komisyonlarının hukuki salâhiyetleri bakımından adlî kaza, idari kaza ve malî kaza müesseseleri gibi mütalâasına imkân görülemediği mucip sebeple teklifin kabulüne imkân görülemediği.

Kanun teklifi üzerinde encümenimizde yeniden vâkı müzakeratta bu hususu tesbit etmekle beraber, teklif hakkındaki evvelki encümenimiz mazbatasının Umumi Heyette müzakeresi sırasında izhar olunan temayül göz önünde bulundurulur ve hâkimlere kaza sıfatını haiz ol-

malarından dolayı kabul edilen tazminatın bilâhara sâdır olan kanunlarla Şûrayı Devlet ve Dîvanı Muhasebat Başyardımcısı, yardımcı, rapor-tör, murakıp, murakıp muavinlerine kadar teşmilî muvacehesinde ve Vergiler Temyiz Komisyonu Reis ve âzâlıklarına tâyin olunacakların tâyinle-rindeki usule ve ifa ettikleri hizmetlerin hususi-yetine dair ileri sürülen mütalâalara istinaden Vergiler Temyiz Komisyonu Reisi, Daire Reisi, âza ve raportörlerine de tazminat verilmesi kabul edilmiş ve teklifin birinci maddesi bu esas dai-resinde tadil edilerek, ikinci maddesi aynen, Ma-liye Encümeninin geçici birinci maddesi muvak-kat madde ve metindeki 1950 tarihi 1957 olarak tadilen ve mütâakıp maddeler teklif veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden ihzar olunan kanun lâyi-hası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Bu M. M.
Balıkesir	Kırklareli	Niğde
<i>H. İmre</i>	<i>Ş. Bakay</i>	<i>A. N. Kadioğlu</i>
Afyon K.	Ankara	Aydın
<i>M. Â. Ülgen</i>	<i>M. Ete</i>	<i>Z. Uray</i>
Balıkesir	Bursa	Çanakkale
<i>M. H. Timurtaş</i>	<i>H. Köymen</i>	<i>F. R. Zorlu</i>
Çorum	Eskişehir	Gaziantep
<i>Y. Gürsel</i>	<i>A. Potuoğlu</i>	<i>E. Cenani</i>
Giresun	İzmir	Muğla
<i>M. Şener</i>	<i>B. Bilgin</i>	<i>A. Saroğlu</i>
Muş	Ordu	Siird
<i>Ş. Ağaoğlu</i>	<i>Ş. İşbakan</i>	<i>B. Erden</i>
Trabzon	Trabzon	Yozgad
<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>	<i>İ. Şener</i>	<i>T. Alpay</i>

**YOZGAD MEBUSU ÖMER
LÜTFİ ERZURUMLUOĞLU-
NUN TEKLİFİ**

24 . III . 1950 tarih ve 5655
sayılı Kanuna ek kanun teklifi

MADDE 1. — Temyiz Ko-
misyonu Reisi, Daire Reisi, âza
ve raportörleriyle Muvazzaf İti-
raz Komisyonu Reis, âza ve ra-
portörlerine aylıkları ile birlik-
te bağlı cetvelde gösterilen mik-
tarda tahsisat verilir.

Tahsisat miktarının tâyinini-
de, kadro aylıkları ve bulun-
dukları memuriyet kadrosun-
dan aşağı derecede aylık alanlar-
ın aldığı aylık derecesi esas
tutulur.

MADDE 2. — Bu kanuna
göre verilen tahsisatın istihkak
esasları ve sureti tediyesi hak-
kında ilgisine göre 19 . II . 1947
tarih ve 5017 sayılı Kanunun 2
ve 3 ncu maddelerindeki hü-
kümeler tatbik olunur.

MADDE 3. — Bu kanun neş-
ri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanun hü-
kümelerini icraya Maliye Vekili
memurdur.

**MALİYE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

24 . III . 1950 tarih ve 5655
sayılı Kanuna ek kanun teklifi

MADDE 1. — Teklif sahibi-
nin 1 nei maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 2. — Teklif sahibi-
nin 2 nei maddesi aynen kabul
edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tah-
sisatlar, 1956 malî yılında, alâ-
kalı bütçelerin maaş tertiplerin-
deki tahsisatlardan ödenir.

MADDE 3. — Teklif sahibi-
nin 3 ncu maddesi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 4. — Teklif sahibi-
nin 4 ncu maddesi aynen kabul
edilmiştir.

**BÜTÇE ENCÜMENİNİN TA-
DİLİ**

24 . III . 1950 tarih ve 5655
sayılı Kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Temyiz Ko-
misyonu Reisi, Daire Reisi, âza
ve raportörlerine aylıkları ile
birlikte bağlı cetvelde gösteri-
len miktarda tahsisat verilir.

Tahsisat miktarının tâyinin-
de, kadro aylıkları ve bulunduk-
ları memuriyet kadrosundan
aşağı derecede aylık alanların
aldığı aylık derecesi esas tutu-
lur.

MADDE 2. — Teklifin ikinci
maddesi aynen kabul edilmiş-
tir.

**MUVAKKAT MADDE — Bi-
rinci madde gereğince verilecek
tahsisatlar, 1957 malî yılında
alâkalı bütçelerin maaş tertip-
lerindeki tahsisatlardan ödenir.**

MADDE 3. — Teklifin üçün-
cü maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 4. — Teklifin dör-
düncü maddesi aynen kabul edil-
miştir.

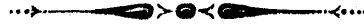
*Yozgad Mebusu Ömer Lâtîfi Erzurumluoğlu'nun
teklifine bağlı cetvel*

CETVEL

Kadro derecesi	Aylık tahsisat
10	75
9	100
8	100
7	150
6	150
5	200
4	250
3	300
2	400
1	500

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı cetvel

(Teklif sahibinin cetveli aynen kabul edilmiş-
tir.)

İzmir Mebusu Behzat Bilgin'in, Sanayi Vekâleti kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (2/497)

28 . V . 1957

Yüksek Reisliğe

6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifimi esbabı mucibesıyla birlikte ilişik olarak sunuyorum.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Izmir Mebusu
Behzat Bilgin

ESBABI MUCİBE

4842 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde «Su Ürünleri ve Avcılığı İşleri Müdürlüğü» kadroları :

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
6	Müdür	1	70
8	» Yardımcısı	1	50
6	Uzman	1	70
7	»	1	60

olarak yer almış ve bu kadrolar (70 liralık uzmanlık kadrosu hariç) 5639 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile kaldırılmış ve yerine mezkûr kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kabul edilmiştir.

İlga edilmeyen 70 liralık uzmanlık kadrosıyla birlikte bu müstakil müdürlüğün kadroları şöyledir :

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
4	Müdür	1	90
6	» Yardımcısı	1	70
6	Uzman	1	70
7	Kontrolör	2	60

Hal böyle iken 6973 sayılı Kanuna ait Hükümet teklifinde «Su Ürünleri ve Avcılığı İşleri Müdürlüğü» kadroları 5639 sayılı Kanuna bağlı (3) sayılı cetvelle kabul edilmiş (70 liralık uzmanlık dâhil) kadrolar yer alması iktiza ederken mezkûr kanunun 7 nci maddesi ile ilga edilmiş olan kadrolar yer almıştır.

İşbu müdürlüğe ait kadrolar fiilen meşgul bulunmakta ve esasen mâruzat bir kadro tezyidi veya ihdası mahiyetinde olmayıp, talep fiilî kadroların yeni kanuna intikal ettirilmesinden ibarettir.

Bu durum muvacehesinde 5639 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle kabul edilen fiilî kadroların 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde yer alması ve aynı cetveldeki mezkûr müdürlüğe ait kadroların da kaldırılması icabetmektedir.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 2/497
Karar No. 113

29 . V . 1957

Yüksek Reisliğe

İzmir Mebusu Behzat Bilgin'in, 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişikli yapılmasına dair kanun teklifi, encümenimize havale edilmiş olmakla, Maliye ve Ticaret Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar (70 liralık uzmanlık kadrosu hariç) 5639 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile kaldırılmış ve yerine aynı kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kabul edilmiştir.

Halen mer'i olan kadrolarda mezkûr (3) sayılı cetvelde yazılı olanlardan ibaret bulunduğu halde 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde sehven ilga edilmiş şekilleriyle gösterilmiş olduğundan fiilen meriyette bulunan kadroların devamı meriyetini istihdaf eden teklif encümenimize de yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	Mazbata M.	Kâtip
Kırklareli	Zonguldak	Tokad
Ş. Bakay	S. Ataman	Ö. Sunar
Antalya	Aydın	Balıkesir
K. Akmanlar	Z. Uray	M. H. Timurtaş
Bursa	Çankırı	Çorum
H. Köymen	T. Uygur	Y. Gürsel
Eskişehir	Giresun	İzmir
A. Potuoğlu	M. Şener	B. Bilgin
Muğla	Muş	Niğde
A. Sarıoğlu	Ç. Çağlayan	A. N. Kadioğlu
Niğde	Ordu	Ordu
C. Kavurmacioğlu	R. Aksoy	S. İşbakan
Seyhan	Sinob	Trabzon
S. Barı	N. Sertoğlu	S. F. Kalaycıoğlu
Trabzon		Yozgad
İ. Şener		T. Alpay

İZMİR MEBUSU BEHZAT BİLGİN'İN
TEKLİFİ

6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişikli yapılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 6973 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetveldeki «Su Ürünleri ve Avelığı İşleri Mürürlüğü» kadroları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 30 . VI . 1957 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

İzmir Mebusu Behzat Bilgin'in teklifine bağlı

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
4	Müdür	1	90
6	» Yardımcısı	1	70
6	Uzman	1	70
7	Kontrolör	2	60